Влада – Радам !

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

№ 182 (932) ♦ Субота, 24 вересня 1994 року ♦ Ціна договірна

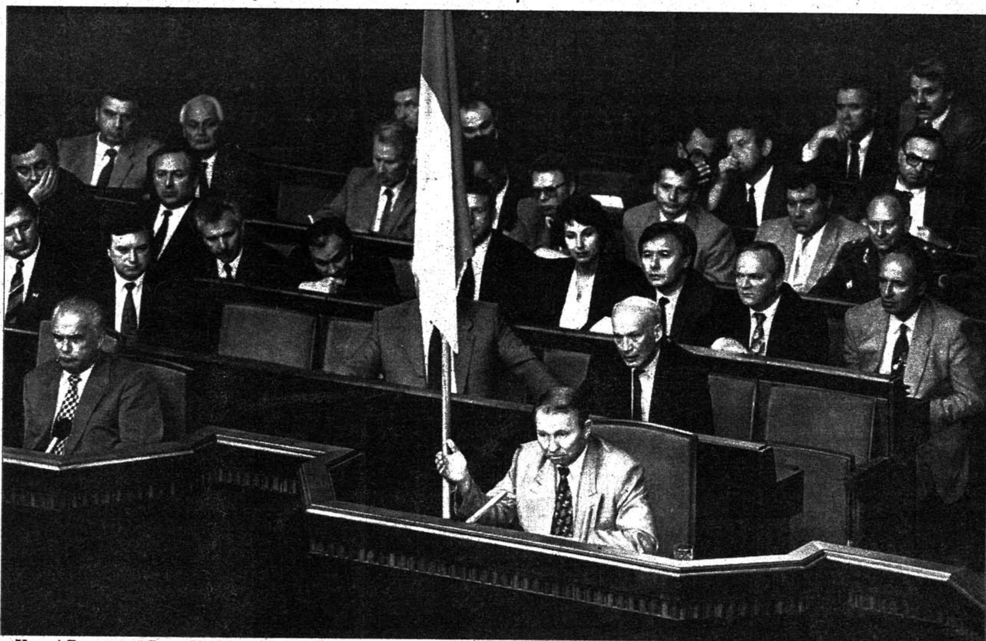
КРИМУ ЗАПРОПОНОВАНО ПОВЕРНУТИСЯ ДО КОНСТИТУЦІЙНОГО ПОЛЯ УКРАЇНИ

Денне і вечірнє засідання 22 вересня

Денне засідання розпочалося з прийняття постанов Верховної Ради про програму перспективного розвитку заповідної справи України та про приєднання України до міжнародної угоди з цукру 1992 року. У першому читанні було прийнято проект закону України про внесення змін і доповнень до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо накладання адміністративних штрафів на порушників установленого порядку формування, встановлення та застосування цін і тарифів.

Після того парламент заслухав інформацію голови Фонду держмайна України Юрія Єханурова про хід виконання постанови Верховної Ради України «Про вдосконалення механізму приватизації в Україні і посилення контролю за її проведенням» від 29 липня 1994 року. У своєму виступі він, зокрема, зазначив, що виконання постанови йде чітко за графіком. Зокрема, з метою вдосконалення орендних відносин підготовлено й подано на розгляд Кабінету міністрів України проект закону «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про оренду майна державних підприємств та організацій».

(Закінчення на 2-й стор.).

У залі Верховної Ради України під час вечірнього засідання 22 вересня.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Візит тижня

Із синдромом «старшого брата» покінчено?

«Відбувся серйозний злам у стосунках України й Росії в бік поваги прав одне одного», — підкреслив Голова Верховної Ради України Олександр Мороз під час розмови з міністром закордонних справ Російської Федерації Андрієм Козиревим.

Глава українського парламенту прийняв керівника російського зовнішньополітичного відомства в ході робочого візиту, з яким Андрій Козирєв побував у Києві наприкінці тижня. Його приїзд був пов'язаний із підготовкою офіційного візиту в Україну Президента Бориса Єльцина та планованим підписанням Договору про дружбу, співробітництво та партнерство між двома державами.

(Закінчення на 6-й стор.).

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Ішли один проти одного, а нині — в одному напрямку

Віце-прем'єр-міністр з гуманітарних питань Іван Курас як голова оргкомітету з підготовки святкування 50-річчя визволення України від німецько-фашистських загарбників на зустрічі з працівниками засобів масової інформації повідомив про заходи, що їх вживає влада з метою відзначити це свято на державному рівні. Схоже, що вперше у нашій історії участь у таких офіційних урочистостях візьмуть українці, котрі в роки війни опинилися по різні боки лінії фронту — колишні бійці Червоної Армії і вояки УПА. Формування делегацій від областей оргкомітет віддав на розсуд місцевих органів влади, і неважко здогадатися, хто представлятиме, скажімо, Луганську і Львівську області. До речі, на цій зустрічі пролунала заява, що опублікований днями в «Голосі України» протест кількох членів Комітету ветеранів війни проти передбачуваної І.Курасом концепції проведення урочистостей є не що інше, як неузгоджена з Комітетом ініціатива кількох «ура-революціонерів».

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про політико-правову ситуацію в Автономній Республіці Крим

Політична криза в Криму спричинена вкрай незадовільним розв'язанням соціально-економічних проблем, неспроможністю виконавчої і законодавчої влади знайти спільні, ефективні підходи до їх вирішення. Виходячи з аналізу ситуації в Автономній Республіці Крим, зробленого тимчасовою депутатською комісією, що працювала в Автономній Республіці Крим з 16 по 20 вересня 1994 року, Верховна Рада України **постановляє:**

1. Погодитися з оцінками щодо ситуації в Автономній Республіці Крим, які містяться в Заяві Президії Верховної Ради України від 12 вересня 1994 року і висновках тимчасової депутатської комісії.

2. Звернутися до Президента України як гаранта додержання Конституції і законів України з пропозицією вжити заходів щодо приведення актів органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим у відповідність з Конституцією і законами України, зокрема указів Президента Криму про призупинення діяльності Верховної Ради Криму та місцевих Рад усіх рівнів, що ведуть до ліквідації народовладдя в Автономії.

3. Верховній Раді Автономної Республіки Крим до 1 листопада 1994 року привести Конституцію і закони Автономної Республіки Крим у відповідність з Конституцією і законодавством України.

4. Тимчасовій депутатській комісії по вивченню ситуації в Автономній Республіці Крим продовжити роботу. У разі невиконання Верховною Радою Автономної Республіки Крим пункту 3 цієї Постанови разом з Комісією з питань правової політики та судово-правової реформи подати до 1 листопада 1994 року проект постанови Верховної Ради України про заходи, що випливають із Конституції і законів України.

5. Кабінету Міністрів України подати Автономній Республіці Крим допомогу у вирішенні питань, пов'язаних з підготовкою до зими 1994–1995 років, та здійсненні заходів щодо поліпшення санітарно-епідемічного стану в Криму.

6. Результати виконання цієї Постанови розглянути до 5 листопада 1994 року.

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ.

м.Київ, 22 вересня 1994 року.

Парламентська хроніка

КРИМУ ЗАПРОПОНОВАНО ПОВЕРНУТИСЯ ДО КОНСТИТУЦІЙНОГО ПОЛЯ УКРАЇНИ

(Початок на 1-й стор.).

Цей проект встановлює перелік об'єктів, які не можуть передаватися в оренду, передбачає створення конкурентних умов під час визначення орендаря тощо. Про важливість цього документа свідчить те, що саме через оренду з викупом тільки в першому півріччі 1994 року було приватизовано більше ніж 1600 об'єктів. Саме з цього приводу останнім часом у пресі і від народних депутатів було багато нарікань. Щодо використання громадянами України приватизаційних сертифікатів, то станом на перше вересня 1994 року відкрито 5 мільйонів 158 тисяч приватизаційних рахунків. Підготовлено список об'єктів, що не підлягають приватизації у зв'язку з їх загальнодержавним значенням. До цього переліку входять 5 тисяч 414 об'єктів і стосується він у першу чергу паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку. Проте цього дня депутати так і не обговорили інформації голови Фонду держмайна, бо було вирішено під час вечірнього засідання заслухати інформацію тимчасової депутатської комісії з вивчення політико-правової ситуації в Автономній Республіці Крим (АРК) і прийняти відповідну постанову. Тим більше, що в роботі засідання мали взяти участь Президент України Леонід Кучма та делегація Верховної Ради Криму.

Після перерви з інформацією виступив голова тимчасової комісії Юрій Кармазін. Він зазначив, що комісія дійшла висновку: політична криза в Криму спричинена вкрай незадовільним розв'язанням соціально-економічних проблем, неспроможністю виконавчої і законодавчої влад знайти спільні ефективні підходи для цього.

Про глибину та важливість впливу соціально-економічних питань на розвиток політичних процесів у Криму засвідчує те, що в Севастополі воду подають тільки раз на добу протягом години, а в районі Великої Ялти — раз на 3 доби (!) протягом двох годин за графіком. Конфлікт між законодавчою та виконавчою гілками влади в Криму розростається ще й через небажання президента Криму та очолюваного ним уряду рахуватись з думкою Верховної Ради Криму. Так, виконавча влада намагається приватизувати частину санаторно-оздоровчих установ Ялти за їх залишковою вартістю в 112 мільйонів карбованців, з чим не погоджується Верховна Рада. Цей перелік негараздів можна продовжувати дуже довго.

Після докладного вивчення комісія також дійшла висновку, що замість визначеного Конституцією України статусу Криму як автономного адміністративно-територіального утворення у складі України в ряді глав і статей Конституції Автономної Республіки Крим йдеться про державний суверенітет Криму і президенту республіки надаються фактично повноваження глави суверенної та самостійної держави. Спираючись на ці повноваження, президент Ю.Мєшков вже відрядив своїх представників і утворив представництва в кількох державах.

Вибори президента Автономної Республіки Крим було призначено на підставі закону Автономної Республіки Крим, який не відповідає Конституції і законам України, і були проведені з порушенням вимог навіть законодавства Автономної Республіки Крим.

На жаль, порушення під час виборів в АРК тривали й далі. Скажімо, у виборах до Верховної Ради та до місцевих органів влади взяли участь навіть не громадяни України. Саме в цьому зв'язку стало можливим, що до Верховної Ради автономії було обрано кількох депутатів, які не є громадянами України. Так, депутат Верховної Ради Криму Олександр Фролов є громадянином Росії, проходить службу на посаді заступника командувача Чорноморського флоту і саме його направляли до Києва для участі в переговорному процесі. Не постає питань, чиї інтереси він відстоюватиме.

В обговоренні кримських проблем взяв участь Президент України Леонід Кучма. Він зазначив, що за чотири місяці, протягом яких працює Верховна Рада Криму, в українському правовому полі не було прийнято жодного рішення. До того ж Верховна Рада автономії зовсім не займалася економікою, а лише боролася за владу. Проте Л. Кучма запропонував депутатам дати кримській владі ще одну можливість виправити ситуацію. Від Верховної Ради Криму виступив заступник Голови Олексій Мельников, який почав з того, що ми, мовляв, «слова не просили, але коли хтось захотів нас послухати, то можемо сказати кілька слів», і закінчив проханням підтримати автономію фінансово.

Після тривалого обговорення сесія на пропозицію Голови Верховної Ради Олександра Мороза прийняла постанову «Про політико-правову ситуацію в Автономній Республіці Крим», яка передбачає, що Верховна Рада автономії має до першого листопада 1994 року привести Конституцію і закони республіки у відповідність з Конституцією і законодавством України.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Інтерв'ю в кулуарах

Отже, однією з найважливіших подій цього парламентського дня були чергові спроби Верховної Ради України запобігти подальшим руйнівним процесам, що відбуваються в Республіці Крим. До прийнятої з цього приводу постанови, як, до речі, і пропозицій скасувати автономію Криму, народні обранці поставилися неоднозначно.

Юрій МІРОШНИЧЕНКО, Ростовський виборчий округ № 26 (Республіка Крим):

— Постанова конче потрібна. Вона не є радикальна, враховує загальні настрої в усій Україні, не лише в Криму. Одне слово, це оптимальний крок, до якого сьогодні могла вдатися Верховна Рада України. Хоча від того нариву, який маємо в Криму, вона не позбавить. Там триває боротьба за переділ власності, тамтешня влада криміналізується, і з цим треба покінчити якнайскоріше.

Заклики скасувати автономію сьогодні не є на часі, адже нам треба усунути насамперед економічні причини ситуації, у якій опинився Крим.

Василь КОСТИЦЬКИЙ, Залізничний виборчий округ № 195 (Івано-Франківська область):

— По-перше, це запізнілі кроки Верховної Ради. По-друге, це недостатньо рішучі кроки. Ще на своїх передвиборних зустрічах я сказав, що кримська автономія не легітимна, суперечить вимогам міжнародного права. Це так, кожен народ має право на автономію. Я запитую: якому народу ми надали автономію у Криму? Росіяни мають свою державу, євреї мають, німці мають, болгари також. Кримські татари не мають, але й не просять. Та й чи є це автономія, коли Крим більш як на 80 відсотків залежить від України в економічному плані?

Анатолій ГОЛУБЧЕНКО, Бердянський виборчий округ № 188 (Запорізька область):

— Вважаю, що треба дати шанс розв'язати кримську проблему мирним шляхом, цивілізованим. І тому я за таку поміркованy постанову. Хоча не виключаю, що нам доведеться приймати більш сувору. Але сьогодні ми мусимо дати саме такий шанс.

Узяв інтерв'ю Анатолій БЕНЬ.

А таки будуть депутати професіоналами

Ранкове засідання 23 вересня

Нарешті розставлено всі крапки над «і». Тепер відповідно до прийнятого сьогодні Закону України всі народні депутати України працюватимуть у парламенті з повним звільненням від виробничих або службових обов'язків.

Цьому рішенню передувала тривала і напружена дискусія: багато з тих, хто при реєстрації в кандидати в народні депутати України підписував заяву про звільнення з основної роботи в разі його обрання, плекав надію: всидіти на двох кріслах одразу.

Особливо ця тенденція відчувалася в середовищі керівників вищих ешелонів влади. Недаремно ж і досі, як лунало на сесії, вперто тримаються за свої високі крісла чотири міністри, сім заступників міністрів, сім голів державних комітетів, шість голів обласних Рад, обрані депутатами Верховної Ради. Щоправда, до них скромно приєдналися ще й 17 керівників комерційних структур. Решта чесно виконали свої зобов'язання перед виборцями.

Урок, даний сьогодні Верховною Радою, повчальний і знаменний. Тепер той, хто, за словами В. Носова, сунеться до Верховної Ради, мусить добре подумати, що для нього головніше: основна робота, службовий портфель чи парламентська діяльність.

Після цього Верховна Рада України приступила до слухання питання про хід виконання постанови Верховної Ради України про приватизацію.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

Трудовим колективам машинобудівного комплексу України

Прийміть сердечні вітання з нагоди професійного свята — Дня машинобудівника!

Вам є чим пишатися навіть в час нелегких випробувань. Розробка передових технологій, впровадження у виробництво комплексних конверсійних програм, освоєння нових видів промислової продукції, створення конкурентоспроможних виробів — результат самовідданої праці вчених, робітників, інженерно-технічних працівників вашої галузі.

Переконаний, що подальша творча й стабільна робота машинобудівників сприятиме розвитку української індустрії на сучасному рівні.

Бажаю вам та вашим сім'ям доброго здоров'я й благополуччя, трудової наснаги.

Президент України
Л. КУЧМА.

Після свята — реконверсія?

Колись повітроплавання було справжнім подвигом. Тепер воно набуло або суто прикладного значення, або стало навіть мало не забавою. Комфортабельні літаки, рекламні дирижаблі, повітряні кулі... Користування ними так спростилося, що, приміром, днями два аеростати знялися у повітря просто з Майдану Незалежності в Києві.

Це, як і багато що в нашому повсякденні, стало можливе завдяки досягненням людства у тій сфері його діяльності, яку з часом назвали «машинобудуванням». І кулі ширяли над Києвом саме напередодні свята машинобудівників, які в цей час зібралися поряд — у палаці, де розташований Центр культури і мистецтв. Політ аеростатів безпосередньо не був пов'язаний із зборами, але не тільки його, а й мільйони інших подій можна приурочити до цього свята. Досить було поглянути невеличку виставку виробів Мінмашпрому України, відкриту перед початком урочистої частини святкування. На ній були представлені найрізноманітніші експонати — від побутових речей та іграшок до продукції судно- та автобудівників.

Вітаючи колег, міністр машинобудування, військово-промислового комплексу та конверсії В. Петров нагадав, що в галузі працюють понад півтора мільйона чоловік, зокрема 30 тисяч науковців, в ній зосереджено близько 40 відсотків усього науково-технічного потенціалу країни. Різні напрями машинобудування стосовні практично всіх сфер людського життя. Однак саме машинобудівники найбільше відчувають кризові явища в країні, бо вони — остання ланка в багатьох виробничих процесах.

Віце-прем'єр України, виконувач обов'язків міністра оборони В. Шмаров передав зборам «подарунок» від Президента Л. Кучми — довгий список указів про нагородження машинобудівників відзнакою Президента та присудження звань Заслуженого машинобудівника та Заслуженого працівника промисловості України — від керівників держави до рівня до слюсарів. В. Шмаров також запевнив, що проблеми машинобудівників в уряді — на першому плані, готуються документи, які пожвавлять роботу галузі. Між тим, нинішнє святкування — ознака того, що галузь, попри все, вистояла. Попереду в неї — великі зміни. Варто зважити, наприклад, на такий новий термін, як «реконверсія».

Голова Держкомітету України з питань науки і технологій С. Рябченко, поздоровивши присутніх, висловив сподівання, що вони дадуть нові імпульси розвитку науки. Адже майже половина науковців академічних установ теж працює на галузь...

Після ще кількох поздоровлень відбувся святковий концерт.

Олексій БРЕУС.

Велика рада на Запоріжжі

Учора вранці до Запоріжжя прибув Президент України Леонід Кучма.

«Нині я готуюся до виступу у Верховній Раді, — сказав він журналістам, — і хочу, щоб цей виступ був не тільки самого Президента. Сподіваюся, зустрічі на запорізькій землі, спілкування з головами обласних Рад допоможуть мені в цьому. Сьогодні в суспільстві занадто багато питань, які слід розв'язувати не тільки самому Президентові, а всім нам разом, порадившись із людьми. Це і конституційні процеси, і в кого сьогодні влада, і яким шляхом нам іти далі...». Просто з аеропорту він направився на підприємство «Мотор Січ», де, після відвідання цехів і зустрічей з робітниками, було проведено нараду з головами обласних, Київської та Севастопольської міських Рад народних депутатів.

Акціонерне товариство «АвтоЗАЗ» — флагман українського автомобілебудування — стало наступним місцем перебування Леоніда Кучми на запорізькій землі. На Радянському майдані, де встановлено пам'ятник визволителям Запоріжжя від фашистських загарбників, Президент України поклав квіти до його підніжжя, мав розмови з городянами.

Далі в програмі перебування Леоніда Кучми були зустріч з головами міських та районних Рад народних депутатів Запорізької області, відвідання комбінату «Запоріжсталь» і тваринницького комплексу металургів у селі Скворцовому, нарада з керівниками металургійних підприємств, відвідання історико-культурного заповідника на острові Хортиця.

НКМЗ — 60!

Багатотисячний колектив флагмана машинобудівної індустрії України — акціонерного товариства «Новокраматорський машинобудівний завод» у день свого професійного свята відзначає 60-річний ювілей рідного підприємства. До Краматорська прибули численні гості. Серед них і голова уряду України Віталій Масол, що свого часу чимало років керував цим велетом важкої промисловості республіки. Вчора (23 вересня) високий гість відвідав музей підприємства, виставку продукції, що випускає АТ «НКМЗ», яку, до речі, експортують в багато країн світу, відвідав підрозділи виробництва, мав розмову з робітниками безпосередньо в цехах. У другій половині дня в заводському Будинку культури відбулися урочисті збори, на яких виступили Прем'єр-міністр В.Масол, генеральний директор АТ «НКМЗ» Г.Скудар та ряд інших — як краматорців, так і їхніх гостей.

Юрій Мєшков скасував свої укази

22 вересня на сесії ВР Криму виступив президент Автономної Республіки Крим Юрій Мєшков. Він, зокрема, сказав, що ним скасовані укази, які перешкоджали роботі парламенту. Юрій Мєшков уже готовий вести переговори з ВР Криму і просив сформувати для цього парламентську делегацію, включити до її складу депутатів Юрія Зирянова, Олександра Лоєвського і Андрія Брунса. Така делегація із 7 осіб була сформована у ВР Криму, але жодну із запропонованих президентом кандидатур депутати не схвалили.

Потім стало відомо, що указ про розпуск ВР та Рад усіх рівнів лише тимчасово зупинено і він набирає чинності після публікації.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про нагородження Почесною відзнакою Президента України

За заслуги в розвитку машинобудування, освоєння випуску нових видів високоефективної продукції **постановляю:**

Нагородити Почесною відзнакою Президента України працівників акціонерного товариства «Новокраматорський машинобудівний завод», Донецька область:

АСЄЄВА Івана Олексійовича — шліфувальника

ПОНОМАРЬОВА Віктора Івановича — головного конструктора по проектуванню прокатного обладнання.

Президент України
Л. КУЧМА.

м.Київ, 21 вересня 1994 року.

Політична еліта держави сьогодні і завтра, або Кадри вирішують все

Розмова з директором Інституту міжнародних відносин Київського університету, доктором філософських наук, професором Леонідом ГУБЕРСЬКИМ.

— Леоніде Васильовичу, відомо, що в нинішньому році певна кількість абітурієнтів вступала до інституту, сплачуючи певні кошти. Розкажіть, будь ласка, якою мірою здібні молоді люди стали студентами?

— У нас був план набору на чотири спеціальності — 155 чоловік. Конкурс — п'ять чоловік на місце, третина вступників — медалісти.

— Цікаво, з яких регіонів України?

— З усіх. Додам, що серед абітурієнтів була велика група переможців різного рівня олімпіад і конкурсів, випускники ліцеїв, гімназій та ін. Цього року абітурієнти добре підготовлені. Але умови прийому були надзвичайно жорсткі. Скажімо, на міжнародне право та міжнародні відносини прохідний бал становив 19 з 20, на міжнародну інформацію й міжнародні економічні відносини — 18 з 20. Ми зарахували всіх, хто набрав його. Таких виявилося не 155, а 167.

— І скільки тепер студентів в інституті?

— Разом 1154.

— А іноземців серед них?

— 350. Додам, що на планові місця зараховано людей, які представляють всі соціальні верстви населення.

— Ви торкнулися соціальних верств. От[illegible] є привід поговорити про платне навчання, про доступність вищої, та навіть елітарної, освіти для всіх здібних дівчат і хлопців. Скажу так: суспільству не потрібна дипломована посередність, або й того гірше — тупість, хай навіть її освіту оплатили заможні батьки. Як ви на це дивитеся?

— Позиція ректорату університету тут чітка. Ми ніколи не станемо витрачати свій час на навчання тих, кому наука, як кажуть, не йде на ум. Коли ми кажемо про платне навчання, то мова йде про цільову підготовку здібних молодих людей для різних зацікавлених міністерств та організацій. Якщо відповідному відомству чи фірмі потрібен фахівець, скажімо, з міжнародного права, то вони сплачують за його навчання. Але вступні іспити для цієї молодої людини так само жорсткі.

— Сьогодні перехідний період в економіці. Суспільство болісно відшукує нових шляхів. Відповідно й міністри часто змінюються. То чи буде керівник великого відомства аж так далеко зазирати — що через шість років йому потрібен [illegible] такий фахівець. Та за цей час, може, й саме міністерство тричі реорганізується або й зовсім зникне... Отож, може, добрий дядько з міністерства просто вирішує питання про направлення до вузу в інтересах сина чи доньки іншого доброго дядька?

— Можливо, й таке буває. Але то вже поза нашою компетенцією. А ми намагаємося підходити суто з державних інтересів. Міністри приходять і йдуть, а фахівці державі потрібні. Потреба нашої держави у фахівцях з міжнародних справ величезна. Посольства України, апарат Міністерства закордонних справ потребують сотень людей. А ще ж Міністерство зовнішньо-економічних зв'язків, великі спільні підприємства, фірми, пароплавства, банки... Саме з урахуванням цих обставин ми прийняли на планові місця 167 чоловік та ще 91 — на умовах цільової підготовки.

— Скільки треба заплатити за цільову підготовку?

— 155 мільйонів карбованців. Ці кошти витрачаємо на поліпшення матеріальної бази вузу, тобто для всіх студентів.

— Тоді можна міркувати й так. Якщо великий комерційний банк заробляє на суспільстві, то, сплачуючи за підготовку фахівця, сприяючи розвиткові вузу, він приносить у такий спосіб певну користь усім?

— Цілком справедливо. Якоюсь мірою ми сприяємо соціальному перерозподілу коштів, забезпечуємо умови і якість навчання всіх студентів.

Подивімося й з другого боку. Чому це ми десятиріччями готували фахівців, направляли їх у відповідні міністерства й відомства, а ті за жодного підготовленого фахівця не платили гроші. А держава, бюджет ніколи не мали значних коштів для асигнування і створення такої навчальної матеріальної бази, яка потрібна, яку ми бачимо в зарубіжних вузах. Бо в бюджету є й інші завдання. Тож нехай заінтересовані міністерства, відомства, фірми сплачують за фахівця. У нас цього ніколи не було.

Ми ось уже рік від держави нічого не отримуємо, крім грошей на скромні стипендії і зарплату викладачам, яку зарплатою можна назвати вельми умовно. Фактично держава припинила фінансування освіти. Ми не маємо чим платити за електроенергію, опалення, інші потреби. Тож маємо можливість регулярно читати погрози про відключення тепла, енергії і т.ін. Розумію енергетиків, але як бути нам? Отож якось і викручуємося за рахунок тих скромних коштів, що їх беремо за цільову підготовку. І тут у нас так: якщо якась організація і фінансує навчання, то людини, яка має необхідний рівень для того, щоб навчатися в університеті. Охочих вчитися за такими договорами було аж 200, прийняли ми лише 91. Тих, хто набрав високі бали. Тільки на одного менше, ніж у тих, хто зайняв планові місця. Тобто вони теж склали іспити практично на «4» і «5».

— А ви самі, Леоніде Васильовичу, прихильник якого навчання: платного чи безплатного? Уявімо, що економіку вже налагоджено. Яку форму будете обстоювати?

— Якщо освіта достатньо забезпечується державним фінансуванням, то — за безплатне навчання. І — за пристойні стипендії. І — за високу зарплату викладачів. Але то дуже далека перспектива. Та навіть і за тих, поки що фантастичних, умов все-таки вважаю, що міністерства, відомства, фірми, для яких готуємо кадри, повинні платити, тобто підтримувати подальший розвиток системи освіти. А платною для всіх студентів вища освіта може бути тоді, коли реальні заробітки й статки робітника, селянина, вчителя, службовця, вченого тощо даватимуть змогу без особливого напруження сплачувати за навчання. Але й тоді треба буде робити винятки для дітей з багатодітних сімей, інвалідів, сиріт...

— А на найближчі часи яка перспектива?

— Думаю, ми маємо будь-що триматися й на планові місця зараховувати без оплати.

— Але чи не зміниться кількість цих планових місць?

— Якщо зміниться, то тільки в бік збільшення. Бо, як ми вже казали, надзвичайно велика потреба держави в фахівцях. І нинішня матеріальна база дає можливість збільшувати набір.

— Ви в університеті не перший рік, навіть не перше десятиліття. Але інститут прийняли порівняно недавно. Отож ваша оцінка складу викладачів може бути неупереджена...

— Розумію. Скажу відверто, без перебільшення. Рівень викладачів і професорів досить високий. На кафедрах міжнародного права, міжнародних економічних відносин, міжнародних відносин — відомі в Україні, в Європі, у світі фахівці. Це кафедри світового рівня. Наші фахівці беруть участь у міжнародних конференціях, їздять на стажування за кордон, знають останні новинки фахової літератури. Вимоги до знання предмета високі. Знання хоча б ще однієї мови, крім української і російської, обов'язкове! За останні десятиріччя було до певної міри девальвоване звання університетського професора. А в нашому інституті, в університеті ця планка дуже висока, і будемо її ще піднімати. Ось півроку тому створили центр підвищення кваліфікації та перепідготовки кадрів. Випустили першу групу слухачів. Це працівники Міністерства закордонних справ України, Міністерства оборони, системи МВС і СБУ, Міністерства зовнішньоекономічних зв'язків. У жовтні починаємо новий набір. Видаємо відповідні сертифікати. Ці слухачі, як ви розумієте, приходять вивчати не банальні речі. Тут викладач має бути блискучим знавцем.

— Ви самі зробили місток до наступного й, може, основного мого запитання. Того, що й привело мене до вас. Сьогодні в Україні гостро відчувається брак політичної, державної еліти. Це зрозуміло. Ставка була на підготовку кадрів місцевого значення. Хто відчував у собі більші здібності чи мав відповідні зв'язки — їхав до Москви. Отож брак людей з світовим рівнем освіти, культури, здатних самостійно опановувати нові для себе реалії, відчувається у роботі всіх владних структур. Доскочить якоїсь посади — і вже з селянином чи робітником через губу розмовляє, вже не говорить, а рече. Уявляє, що істини видає «на-гора». Що це, як не брак культури?! А копнеш такого глибше — пустоцвіт, тільки щоки надуло. Та й ширше глянути: протистояння владних структур у Криму — що це, як не брак і загальної, і конституційної культури? Одне слово, суспільству бракує особистостей на політичному обрії. І воно платить зайвими тривогами або й чимось більшим за те, що хтось недовчився. А якість, як відомо, виростає з кількості. То де ж узяти ту кількість кандидатів до еліти, щоб суспільству було з кого обирати? Чим тут може допомогти ваш інститут і чи ставите ви таку мету?

— Хоч це й нескромно казати, але таку мету ми перед собою ставимо. Вважаємо, що сьогоднішні наші студенти завтра стануть, як ви висловилися, кандидатами до політичної еліти. Фахову підготовку вони отримають солідну — бездоганне знання кількох мов, знання політології, соціології, психології, права, філософії, геополітики, ряду інших дисциплін. В університеті збільшили кількість годин на читання цих курсів лекцій. Зокрема в нашому інституті є такі навчальні дисципліни: політологія міжнародних відносин, методи аналізу та прогнозування зовнішньополітичної ситуації, соціологія міжнародних відносин, основи геополітики та геостратегії, національні проблеми міжнародних відносин. Все це сприяє формуванню політичної культури.

— Тобто якщо ваш випускник через десять років стане чи міністром, чи депутатом, то він прийде на ту посаду з чималим багажем?

— Це — безперечно. Він прийде з таким багажем, який дасть можливість йому не попередників осуджувати. Це — просто. А зрозуміти їхній час, труднощі і працювати краще. У навчальному процесі спираємося не тільки на наші власні кваліфіковані кадри, а й використовуємо весь потенціал, який дає Київ. Спираємося на академічні інститути, запрошуємо до читання лекцій працівників Міністерства закордонних справ, послів України, коли вони приїздять до Києва. Це для нас неоціненна допомога. Використовуємо і потенціал зарубіжних дипломатичних представництв у Києві. Лише за останні півроку перед нашими студентами й викладачами виступили, відповіли на запитання посли Іспанії, Італії, Норвегії, ряду інших країн, співробітники посольств. Зарубіжні дипломати, як правило, наголошують на відносинах своїх держав з Україною, на актуальних проблемах розвитку цих відносин. Запитань до дипломатів безліч. Скажімо, посла Іспанії студенти ретельно розпитували про іспано-американські, іспано-африканські, іспано-німецькі, іспано-російські відносини, про ставлення Іспанії до проблем Близького Сходу. Ще ряд послів готові зустрітися зі студентами. Погодьтеся, щоб дипломати такого рангу охоче йшли до вузу, він мусить мати певний імідж.

Теоретичний курс викладання відповідних дисциплін — це один аспект, другий — зустрічі з людьми, які безпосередньо працюють у цій сфері, мають за плечима й елітарну освіту, і величезну практику. Для підготовки студента все тут — корисна інформація. Не лише те, що розповів дипломат, хоча це головне, але й як він одягнений, як розмовляє, як жестикулює... Все це допомагає нам готувати фахівців високого рівня.

— Ми майже весь час говоримо в чоловічому роді і про чоловічий рід. Щоправда, в нас і у виконавчій, і в законодавчій, і в судовій владі аж надто переважає чоловіцтво. Тим часом і давніша, і сучасна історія знає блискучих керівників і урядів, і держав, і дипломатів— жінок. Може, й в України було би більше надбань, якби не самі лише чоловіки вели державні справи. Чи немає у вашому інституті певної дискримінації за ознакою статі?

— Боронь Боже. Я можу назвати цифри. З 258 студентів, яких зараховано цього року на перший курс, — 141 хлопець і 117 дівчат. Жодних обмежень під час вступу. Та й знаємо: і своїм зовнішнім виглядом, і сумлінним ставленням до навчання дівчата підтягують хлопців. Все, що роблять чоловіки, вони, зрештою, роблять заради жінок. Хто ж краще за дівчину оцінить ерудицію, розум хлопця? А то — неабиякий стимул. І юнак, і дівчина повинні замолоду опановувати відповідний цикл і навчання, і виховання.

— Ваші випускники на якомусь балі зможуть бездоганно протанцювати, скажімо, вальс?

— Певен, що більшість зможе. Міжнародник має бути цікавою, не нудною людиною. Зокрема, й уміти затанцювати і щось своє, національне, і не розгубитися перед запрошенням до бального танцю. Ми дарма занедбали у вузах такого роду гуртки.

— І останнє запитання. Отже, є в Україні престижний вуз — Інститут міжнародних відносин столичного університету, де набираються розуму майбутні дипломати, міністри, політики. Є при ньому різні курси для співробітників різних галузей. Але, пригадую, в Москві була і є ще й дипломатична академія, де вчаться ті, хто вже зарекомендував себе на державній роботі...

— Розумію вас. І не без задоволення скажу, що й ми найближчим часом таку академію відкриємо. Розроблено статут дипакадемії, її кошторис, напрацьовано навчальні плани. Тепер усі належні документи проробляють у Міністерстві закордонних справ. Термін навчання — два роки. Зрозуміло, що для добре підготовлених людей, які мають стати дипломатами високого рівня.

* * *

Отже, можна підбити підсумок: для формування політичної, дипломатичної еліти Україні потрібно лише одне — час. Народ має здібну молодь, вона приходить в університетські аудиторії, прийде і в дипакадемію. Втім, на все нам потрібен час, щоб вирости з провінції у європейську державу.

Київський університет, завжди престижний, нині, досягши свого 160-річчя, збільшує потенціал. Президентським Указом йому надано права самоврядного, а це дає університетові можливість міцно ставати на ноги як вузові світового рівня. Хоча декому й тепер хочеться щось переполовинити з майна університету — то гуртожиток у нього забрати, то ще щось. Але, слава Богу, згаданий Указ того не дозволяє.

От ще б економіку налагодити, щоб і цьому, і іншим вузам, і всім нам дихалося легше. Але то вже взаємопов'язано: будуть у державі не містечкові, а потужні кадри, буде й економіка краща.

На все потрібен час...

Інтерв'ю взяв Сергій ЗІНКІВСЬКИЙ.

НБР — Національне бюро розслідувань. Утім, річ не в назві

Право

Якщо правда, що історія повторюється двічі, — спершу як трагедія, потім — як фарс, то що це було? Міркуйте самі. Восени 1992-го новий Прем'єр-міністр України Леонід Кучма шокував Україну офіційним визнанням того, що в нас існує п'ята влада — мафіозна. І навів конкретні факти, назвав прізвища (згадаймо хоча б так звану «нафтову справу»). Тоді ж він підтримав ідею створення окремої правоохоронної структури, котра повела б справжню боротьбу з мафією, зловживаннями у вищих ешелонах влади.

З усього цього вийшов «пшик». Л. Кучма у кріслі прем'єра протримався недовго. Ідея створення окремої державної служби зависла в повітрі. Натомість було створено Координаційний комітет боротьби з організованою злочинністю. Країну й надалі розкрадали «стахановськими» темпами.

Але, як відомо, історії властиво повторюватися. Двом однодумцям у боротьбі з цією п'ятою, мафіозною, владою стражденна доля України дала ще один [illegible]: [illegible] екс-прем'єр-міністр став Президентом України, а невтомний генератор створення Національного бюро розслідувань (НБР), полковник Григорій Омельченко — народним депутатом України, головою постійної парламентської Комісії з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією.

«Голос України», який свого часу підтримав цих людей, зокрема їхнє прагнення створити окремий державний орган з боротьби з організованою злочинністю, пильно стежить за їхніми новими кроками в цьому напрямі. Як стало відомо редакції, днями Леонід Кучма дав «добро» на створення НБР. Чи правда це, чи усвідомлює він, що історія повторюється двічі? — звичайно, краще було б довідатися у самого Леоніда Даниловича, і редакція сподівається на зустріч з ним. А сьогодні пропонуємо погляд на цю проблему голови постійної Комісії ВР з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією Григорія Омеляновича ОМЕЛЬЧЕНКА.

— Ідея створення такої самостійної правоохоронної структури у мене з'явилася ще 1983 року, коли я вже мав семирічний досвід слідчої роботи. Вже тоді довелося ознайомитися з анатомією партійно-державної мафії, корупції. Згодом, навчаючись в ад'юнктурі Академії внутрішніх справ та займаючись викладацькою діяльністю, я глибоко вивчив принципи роботи Федерального бюро розслідувань США і дедалі більше переконувався — без такої структури нам рано чи пізно не обійтися. Суть, звичайно, не в назві, хоча мені більше до вподоби — Національне бюро розслідувань. Це має бути самостійна державна структура, підпорядкована безпосередньо Президентові України, яка займалася б лише боротьбою з корупцією, зловживаннями високих службових осіб, злочинними кланами на всіх щаблях державної влади й управління.

— Чому саме при Президентові? Два роки тому лунали пропозиції створити таку структуру під керівництвом Прем'єр-міністра України... Чи не тому, що тоді Прем'єр-міністром був Леонід Кучма?

— Ви, як кажуть, влучили в самісіньке око. Коли два роки тому Прем'єром було призначено Леоніда Даниловича Кучму, мені, тоді начальникові відділу військової контррозвідки СБУ, досить було кілька місяців, щоб переконатися: це принциповий, безкомпромісний у питаннях боротьби з корупцією і мафією керівник. Отже, кращої нагоди годі було й чекати. Особливо після відомого виступу Леоніда Кучми на сесії Верховної Ради України 18 листопада 1992 року з доповіддю про антикризові заходи уряду України. Незабаром, у кінці листопада, я зустрівся з Прем'єр-міністром і запропонував йому цю ідею, виклав деталі задуму. Леонід Данилович погодився з нею.

Якщо за великою міркою, я добре розумів, що цю ідею реалізовувати сильній неординарній особистості, безкомпромісній у питаннях боротьби з корупцією. Такою фігурою наприкінці 1992-го для мене був Леонід Кучма.

І коли Президентом України обрали Леоніда Даниловича, я за першої ж слушної нагоди нагадав йому про нашу розмову кінця 1992-го. Оцінюючи перші президентські укази щодо боротьби з організованою злочинністю, я зауважив, що це є вияв політичної, державної волі нового глави держави, підтвердження його передвиборних обіцянок, але цього замало. На основі цих двох указів не можна ефективно боротися з корупцією, мафією в Україні. Скажімо, один з указів передбачає створення тимчасових слідчо-оперативних груп з розслідування складних злочинів. Але ж створювати такі слідчо-оперативні групи можна було й до цього указу, що передбачено чинним законодавством. Якщо для розслідування кримінальної справи потрібні зусилля кількох відомств — міліції, прокуратури, СБУ, то, наприклад, прокурор області має право створити слідчо-оперативну групу з працівників цих відомств.

Проте хоч би скільки таких груп створювали на місцях, вони не можуть працювати ефективно з однієї причини — бо залежні від свого місцевого керівництва, від місцевих органів управління, котре, скажемо так, має свої інтереси. Практикували, наприклад, залучення до таких груп слідчих й оперативників з інших областей — «чужих», або й перекидали до інших регіонів цілі групи. Та уявіть, що означає для кожного з нас бути відірваним від сім'ї по 6—9 місяців. До того ж такі оперативники й слідчі, як правило, не знають місцевої оперативної ситуації, людей.

Додайте до цього величезні витрати, пов'язані з відрядженнями. То чи не ефективніше буде створити спеціальний орган, який постійно діяв би на місцях, не був залежний ні від місцевих органів влади, ні від керівників тамтешніх правоохоронних органів.

— Для розмови на цю тему з новим Президентом ви, очевидно, прихопили не лише вже відомі йому аргументи на користь створення НБР, а й нові факти, цифри, що характеризують нинішній катастрофічний для держави й суспільства рівень корумпованості владних структур. Обізнані люди розповідають, що коли ви називали імена високих службових осіб з уряду, Верховної Ради, причетних до розкрадання держави, Леонід Кучма брався за голову. Чи так це?

— Леонід Данилович й так знає ситуацію. Пригадаймо, як, ще будучи Прем'єр-міністром, він в одному із своїх виступів навів жахливі факти. Як, скажімо, Мінекономіки України без урахування реальних потреб внутрішнього ринку видавало міністерствам квоти на експорт, а ті щедро роздавали ліцензії наліво й направо. Дуже часто ліцензії отримували не ті, хто пропонував вигідніші для держави умови, а ті, хто пропонував більшого хабара. Багато господарників, стверджував тоді Прем'єр, знають розмір такого хабара, таксу, ставку.

Так-от, тільки 1992 року різним державним і комерційним структурам було видано майже півтори тисячі ліцензій на експорт сировини, продукції на суму понад 5 мільярдів американських доларів (без урахування бартерних операцій). Держава мала отримати від цього понад п'ять мільярдів доларів готівкою, а замість того до державної казни надійшло до 97 мільйонів американських доларів. Решта або осіла на чиїхось валютних рахунках за кордоном, або матеріалізувалася в закордонні вілли й палаци, або в автомобілі-іномарки, якими роз'їжджають нашими вулицями. Спеціалісти Інтерполу стверджують, що 1993 року в Україну було куплено найбільше у Європі дорогих іномарок, а експерти ООН вважають, що Україна належить до найбільш корумпованих країн світу.

І не дивно, коли знати, як це робилося. Ось приклад. Кримінальний кодекс передбачав смертну кару за скоєння таких особливо тяжких злочинів, як розкрадання державного або громадського майна в особливо великих розмірах, за хабарництво з кваліфікаційними ознаками, порушення правил про валютні операції. І що ж, за злочини проти національних багатств країни, за злочини, до яких вдаються сановні державні чиновники (хабарництво, наприклад) смертну кару тихенько скасували. Після цього 12 травня 1992 року Верховна Рада минулого скликання приймає постанову про ліцензування і квотування товарів, які підлягають вивезенню за межі України. У такий спосіб було створено правове підгрунтя для розквіту хабарництва. На сесії Верховної Ради у грудні 1992 року називали імена десятків керівників, депутатів, які «вибивали» ліцензії. Це чуло керівництво правоохоронних органів, але палець об палець не вдарило, щоб перевірити ці факти і, в разі їх підтвердження, порушити кримінальні справи за зловживання службовим становищем.

Генеральній прокуратурі було передано чимало матеріалів щодо корумпованості службових осіб з уряду Фокіна, а також щодо так званої «нафтової справи». За кордон без ліцензій продали мільйони тонн нафти. І що ж правоохоронні органи? Перед директорами нафтозаводів мало не вибачалися, кого зняли з посад — поновили. Начальство обласного рівня з'їздило в дорогі круїзи, отримало престижні автомобілі. Один із нафтопереробних заводів закупив 194 «Форди». Не повірите, але це так — іномарки вартістю по 11 тисяч доларів багатьом керівникам різного рівня продано за 40—44 тисячі карбованців. І ніхто не поніс жодної відповідальності.

5 і 14 вересня цього року я зустрічався з Леонідом Даниловичем з приводу створення НБР під егідою Президента України. Навів йому деякі свіжі дані узагальненого характеру. Ось окремі з них. Кожний третій злочин у нашій державі вчиняють злочинні групи, половина яких має корумповані зв'язки. Такого в нашій історії ще не було. За вісім місяців нинішнього року кількість злочинів, скоєних злочинними групами, зросла на 15,4 відсотка і перевищила 41 тисячу. У Дніпропетровській області кількість таких злочинів зросла на 46,6 відсотка, Хмельницькій — на 42,2, Чернігівській — на 42,1 відсотка... Органи внутрішніх справ припинили діяльність 586 злочинних угруповань, що на 55 відсотків більше, аніж за відповідні вісім місяців минулого року. А це — вбивства, розбійні напади, [illegible], хабарництво, розкрадання державного майна у великих й особливо [illegible] розмірах. На 26 відсотків побільшало фактів [illegible] незаконних операцій з валютними цінностями — [illegible] розкрадання державного майна шляхом привласнення, розтрати або зловживань службовим становищем [illegible] службовими особами, — на 11 відсотків, у тому числі в особливо великих розмірах, за [illegible] раніше засуджували до смертної кари, зросла на [illegible] відсотка. І це лише за вісім місяців. Президентові я доповів, що такий аналіз свідчить: економічна злочинність набула транснаціонального характеру і розвивається у таких основних напрямах. Перший — у фінансово-кредитній і банківській системах, що є найбільшою загрозою становленню цивілізованих ринкових відносин. Збиткове вивезення продукції, сировини, рідкоземельних, радіоактивних стратегічних матеріалів і речовин — другий напрям. Третій — приховування різними способами доходів від зовнішньоекономічної діяльності, у тому числі їх привласнення й розміщення за кордоном. І четвертий — незаконне ввезення в Україну шкідливих відходів промислового виробництва.

Я також назвав Президентові прізвища високопоставлених осіб з уряду, а також з депутатськими мандатами, котрі, скажемо так, мають сумнівні зв'язки з комерційними структурами або є в складі їхніх засновників і співзасновників.

Я як голова парламентської комісії разом із своїм колегою Анатолієм Єрмаком підписали відповідні листи до Генеральної прокуратури, СБУ з вимогою здійснити перевірку цих фактів і дати їм належну правову оцінку. Знаємо: на ці органи чинитимуть шалений тиск, щоб справи знову «поховати», тому офіційно звернулися з листами і до Президента України й Голови Верховної Ради з проханням в разі потреби забезпечити проведення об'єктивної перевірки й слідства.

Позиція Леоніда Кучми в цьому однозначна — відповідати перед Законом будуть усі, незалежно від посади, звання й заслуг...

— Отже, Президент України, якщо я точно вловив ваш настрій, дав згоду утворити підпорядковану йому спеціальну структуру для боротьби із мафією, корупцією, зловживаннями у вищих владних й управлінських ешелонах, котру сьогодні ми умовно називаємо Національне бюро розслідувань?

— Так, він доручив готувати проекти відповідних документів. Л. Кучма розуміє, що доля, нарешті, подарувала Україні такий момент, коли без особливих затрат, безплідних обговорень і протистоянь можна створити своє НБР. Відповідно до статті 114[5] Конституції України Президент України має право для забезпечення виконання Конституції і законів України утворювати, реорганізовувати, ліквідовувати міністерства, відомства та інші органи державної виконавчої влади в межах коштів бюджету, затвердженого Верховною Радою України, призначати та звільняти керівників цих органів. Залишається лише дякувати парламентаріям минулого скликання, які внесли такі зміни й доповнення до нашого Основного Закону. І дякувати долі, що державу очолила людина, яка може й хоче скористатися наданими їй повноваженнями.

— Уявляю, як спохопляться ті, хто недавно фактично звів нанівець основну ідею Закону «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», позбавивши спецпідрозділи на місцях вертикального підпорядкування Києву, тобто незалежності від місцевого керівництва. Я особисто був свідком, як на засіданні вже згадуваного Координаційного комітету начальники УВС областей благали Президента Кравчука накласти вето на те положення Закону, яке надавало незалежність спецпідрозділам на місцях. Президент тоді наче й погоджувався, проте підписав закон без єдиної щербинки. І що ж? На те, на що не зважився Леонід Кравчук, небавом зважилася Верховна Рада минулого скликання — таки підпорядкувала ці спецпідрозділи місцевим керівникам правоохоронних органів. Що, як кажуть, і треба було довести. Бо який сенс місцевим удільним князькам сидіти на «міні споліьненої дії», гадаючи, що там «копнуть» неприструнені Катані.

— Після мого виступу по радіо й телебаченню з приводу створення НБР цілковиту підтримку цій ідеї висловили новий міністр внутрішніх справ України

Володимир Радченко, його перший заступник — начальник Головного управління боротьби з організованою злочинністю Олександр Іщенко, Генеральний прокурор Владислав Дацюк. Немає заперечень і в голови СБУ Валерія Маликова, який чудово розуміє, що в разі створення НБР його службу буде позбавлено виконання невластивих їй функцій й СБУ займатиметься класичними речами — розвідкою й контррозвідкою для забезпечення національної безпеки.

Але навіть за цього слід чекати великого опору від керівників обласних і районних органів внутрішніх справ і деяких обласних управлінь СБУ. Відомо, що вже готують різноманітні довідки, «обгрунтування» з метою дискредитувати ідею створення НБР в очах Президента України. І не дивно. Начальники бояться, що з-під їхнього контролю буде виведено чесних, здібних працівників з підрозділів боротьби з організованою злочинністю, слідчих, які знають порядки системи зсередини, у тому числі й грішки своїх великих і малих начальників. А що це за порядки, Л.Кучма однозначно заявив, виступаючи перед керівництвом Міністерства внутрішніх справ, — система МВС загрузла в корупції, зловживаннях тощо.

— Хоча й тиск передбачається великий, але аргументи опонентів в принципі уже відомі. Спробуйте, пане Григорію, спростувати їх заздалегідь. Уявіть умовно, що перед вами — головний ваш опонент.

Аргумент перший: створення НБР невигідне з економічної точки зору — навіщо нам ще один правоохоронний орган, коли народ ледь стягується, щоб утримати ті силові структури, які вже є?

— Проблема полягає не в тому, щоб залучати нові кошти, а в тому, щоб ефективно використати ті, які наш платник податків уже заплатив. Згадаймо, згідно з Законом «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» створено спеціальні підрозділи в МВС, СБУ та відповідне управління в Генеральній прокуратурі. Цей штаб, а також надані їм техніка, спецзасоби, бюджетні асигнування і становитимуть основу НБР, яке з огляду на це може розпочати роботу вже в жовтні. Отож нових коштів у держави просити не треба, навпаки, є можливість не пустити за вітром уже виділені й примножити їх за рахунок тих, хто безбожно розкрадає державу.

— Неодмінно вигулькне й політичний аргумент, мовляв, створення органу з такими повноваженнями «пахне» 37-м роком, порушенням прав людини...

— Загроза кривавого 37-го року насувається на нас з другого боку. Тоді, в ті страшні роки, в країні верховодили державні чиновники зі злочинним менталітетом. Сьогодні, коли триває зрощення кримінальної й «білокомірцевої» мафій, цей менталітет просочується у найвищі державні сфери. Уже маємо перші кроки такого терору. Ось де криється небезпека. А щодо майбутнього НБР, то є Генеральна прокуратура, яка має виконувати функцію нагляду за дотриманням законів, є Президент як гарант дотримання законності. Нікому ж не спаде на думку стверджувати, що створення ФБР (Федерального бюро розслідувань) похитнуло демократію у США.

Справжні, а не «погодинні» правозахисники, певен, чудово розуміють, що годі й думати про дотримання в Україні прав людини без наведення елементарного правопорядку, без прийняття нової Конституції, утворення Конституційного суду, справжнього становлення судової влади.

Аргумент третій. Ви пропонуєте створити НБР за рахунок спецпідрозділів боротьби з організованою злочинністю, корупцією, зорганізованих у складі МВС й СБУ відповідно до прийнятого Верховною Радою України Закону «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю». Чи не передбачаєте, що деяка частина парламентаріїв-лобістів забажає використати цей факт під «соусом» посягання на її дітище? Мовляв, ми створили ці підрозділи, а Президент перетягує їх під своє крило...

— По-перше, цей самий закон передбачає і створення інших спеціальних підрозділів боротьби з корупцією й організованою злочинністю, не обумовлюючи, у складі якого саме міністерства чи відомства. А ми фактично пропонуємо перегрупувати передбачені цим законом сили для ефективної боротьби з організованою злочинністю, звести їх воєдино — в самостійну, чітко зорганізовану державну структуру, котра, до речі, до прийняття окремого закону про НБР діятиме згідно з Законом «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю». Минув рік з часу створення спецпідрозділів в системах МВС і СБУ, і він засвідчив, що їх діяльність вкрай малоефективна.

Реалії життя змушують шукати ефективніших державних інститутів, котрі могли б повести справжню боротьбу проти високопоставлених чиновників-корупціонерів, доки ті не розікрали країну до решти.

Тому я вірю, що Верховна Рада не лише не вдаватиметься в цьому питанні до якихось амбіцій, а й підтримає Президента України і піде далі — прийме закон про НБР, внесе доповнення й поправки до відповідних законодавчих актів — до Кримінально-процесуального кодексу, Закону «Про оперативно-розшукову діяльність» тощо. І мені як народному депутатові, членові Президії Верховної Ради дуже не хочеться, щоб через наші зволікання до влади на зміну одній комерційно-політичній мафії прийшла інша, що остаточно дискредитує президентський курс на наведення в Україні правопорядку, верховенство Закону.

Розмову вів
Анатолій БЕНЬ.

Вілен МАРТИРОСЯН, голова Комітету з питань соціального захисту військовиків

ЗБУДУЄМО ДЕРЖАВУ РАЗОМ

Недавно на одному із значних політичних заходів мені знову довелося почути заклик: «Україна для українців!» Він викликав оплески певної частини присутніх. Яка ж коротка людська пам'ять!..

У суворі часи випробувань Україні завжди допомагали представники інших народів. Скажімо, мій однофамілець генерал-лейтенант Мартиросян зі своїми танками одним з перших увірвався до Києва, визволяючи його від фашистів. Мій батько, старший сержант Мартиросян, визволяв Україну, був поранений, лежав у шпиталі в Харкові. І я готовий у будь-який час пожертвувати буквально всім заради України, яку вважаю своєю Батьківщиною. Те саме можу сказати про більшість своїх товаришів по службі. У полку, яким я командував, служили військовики шістнадцяти національностей. Мешканці Рівного пам'ятають, як полк допомагав їм будувати пологовий будинок, дитячий садок, допомагав також лікарням, розв'язував багато інших соціальних проблем міста.

Першого ж дня заколоту ГКЧП усі мої однополчани першими заявили про готовність прийти на допомогу Верховній Раді України. Вони знали, що дивляться в обличчя смертельній небезпеці, бо був наказ зупинити полк, якщо він виступить на захист Верховної Ради України. І все ж у найскладніший для України час військовики мого полку перші склали присягу на вірність народові України.

Нині про такі епізоди, які стали історією, намагаються не згадувати. Дехто з патріотів узагалі забув, що на передовому рубежі боротьби за незалежність України пліч-о-пліч з ними стояли представники всіх народів, які мешкають на терені нашої держави. Саме ця обставина дозволила мені на І з'їзді Руху погодитися очолити одну з найскладніших ділянок роботи, а саме раду національностей. І сьогодні я маю моральне право стверджувати, що перемога демократії була б неможлива без одностайної підтримки більшості громадян України всіх національностей. Забувати все це і вважати, що в Україні будуть щасливі лише українці, може тільки людина, котра не любить і ніколи не любила Україну та її народ.

Свого часу мені як членові міжрегіональної групи Верховної Ради СРСР довелося побувати в багатьох «гарячих точках» Союзу. І всюди суперечки вчорашніх братів, які швидко перетворювалися на криваві конфлікти, починались із з'ясування: якої національності людям жити на цій землі. Ті «борці за справедливість», які вимагали віддати всі права жителям корінної національності, обіцяючи своїм країнам швидкий розквіт, насправді принесли рідним землям незліченні страждання, стали причиною загибелі їхніх найкращих синів, відкинули квітучі краї у вир темного середньовіччя.

Упевнений, що добробут однієї нації не можна побудувати на горі та стражданнях інших народів, що живуть в одній країні. Відомий англійський філософ Бертран Рассел казав, що нації схожі на бджіл, вони можуть жалити тільки ціною власних життів. На жаль, нині ми маємо дуже багато переконливих доказів, що це справді так, по всьому периметру кордону колишнього СРСР.

Під час створення найпотужнішої громадської організації військовиків — Спілки офіцерів України — ніхто не з'ясовував, хто до якої національності належить. Тоді важливе було одне: чи любиш ти Україну і чи готовий зробити щось корисне задля її незалежності. Члени СОУ грудьми стали на захист народного майна від розграбування, виховували повагу до історії України, бойових традицій народу. Вони перші почали кувати сталевий щит державі. Проте, як тільки брати по зброї почали звертати увагу на графу «національність», помічати, якою мовою висловлюється якийсь з товаришів, СОУ почала втрачати вагу.

Не сумніваюсь, що комусь це було треба. Удар розрахували точно, зробивши ставку на національні відмінності. Так заплямували чудову ідею.

Мені щоразу до болю кривдно за народ України, коли чую, як хтось починає істерично нав'язувати людям свою небезпечну і водночас убогу хуторянську філософію. Невже у нас немає більше проблем? Хіба не треба всім народом об'єднатися проти мафії, корупції, проти злиднів? Кому ж вигідно в такий складний момент знову й знову порушувати національне питання, докоряючи іншим «не такими» барвами волосся, іншим розрізом очей? Зрозуміло, що не патріотам української землі. Чи всі розуміють, що ці балакуни нічого спільного з українським народом не мають? Добрий, чуйний до чужої біди, гостинний український народ тому й пережив усі лихоліття, що умів дружно жити з усіма народами, що мешкають на його землі.

Сьогодні, коли в країні панує жорстока економічна криза, ми з гордістю можемо сказати, що чи не єдиним найціннішим багатством нашої держави є дружба народів. Та міжнаціональні потрясіння в сусідніх країнах, а також примітивно мислячі демагоги всередині нашої країни створюють велику небезпеку Україні. Тим часом Україна має справді історичний шанс зберегти національну єдність, стати добрим прикладом для сусідів, котрим дуже потрібна політична стабільність. У нас є сила, розум. У нас є Президент, Верховна Рада та уряд, які, маючи різні погляди, все ж таки завжди виступають за єдність народу.

Потенціал нашої держави намагаються спрямувати на самознищення, на міжусобні конфлікти. Це здатне послабити націю, привести до поразки молодої демократії. Ось чому називаю ворогом і запроданцем кожного, хто сіє серед народу насіння ворожості. Не погоджуюся з тими, хто вважає, наче незалежну Україну повинні будувати тільки українці. Україну незалежну й багату збудуємо всі разом: українці і росіяни, кримські татари і греки, білоруси і євреї, молдавани і угорці, поляки й вірмени — всі громадяни нашої держави.

Точка зору

ЯК СОРОКА КАШУ ВАРИЛА,

або Скільки коштує індексація майна підприємства?

Приватизація в Україні надто схожа на дитячу пісеньку, де сорока-ворона, роль якої грає у нас Фонд держмайна, одному давала, а другому — ні.

Така вже у нас традиція, що будь-яка серйозна поразка завжди закінчується покаранням хіба що стрілочників, а найчастіше — зовсім безвинних. Так було з Чорнобилем. Так, мабуть, буде і з приватизацією.

Нині Фонд готує законодавчі пропозиції, які дадуть можливість йому розвивати діючі угоди про оренду державного майна і його викуп. Щоб провести такі «правовведення» у парламенті, орендарів звинувачують у всіх смертних гріхах: від колективного егоїзму до бажання залізти до кишень вчителів, лікарів, військовиків і т.д. Та хіба ж це орендарі складали закони й інструкції, чи це їм належить останнє слово під час підписання угод?

Врешті, й не вони отримали право так чи інакше тлумачити закони й підзаконні акти.

Звичайно, вступивши до ринку, керівники орендних колективів відразу ж зрозуміли: тут слід не тільки торгувати, а й торгуватися. А хто з нас, звичайних покупців, чинив інакше, не прагнув купити дешевше?

Але ж той, кому від імені держави довірено водночас і укладати правила торгівлі «загальнонародним» майном, і правити за нього ціну, й вирішувати, чи продавати і кому саме, мабуть, відчув себе ледве не власником.

«Ледве» тут вжито не випадково. Бо закон таки стоїть на сторожі. Та щоб чиновник його не об'їхав, не знайшов хоч найменшу шпаринку? Такого ще не бувало.

Докази? Не будемо, як водиться, посилати по них до правоохоронних органів. Деякі, хоч і опосередковані, дані дають цілком відкриті документи Фонду держмайна.

Отже, у серпні минулого року Кабінет міністрів України ухвалює постанову № 598 про індексацію вартості державного майна. І наш винахідливий чиновник відразу ж розуміє, що це для нього — золоте яєчко, Колорадо і Клондайк разом узяті. Адже відтепер орендні колективи мали укладати з ФДМ або його регіональними відділеннями додаткові угоди. І підхід до цього міг бути різний... Як у казочці: тому дала, тому не дала.

Так і сталося. У серпні Фонд проіндексував майно лише одного з підприємств, у вересні — 14 з 31. У жовтні і листопаді, щоправда, винятків зроблено не було. А от у грудні два з 23 підприємств, що подали проекти додаткової угоди, милостиво звільнено від індексації. Наприклад, завод «Ефкон» (місце розташування невідоме) за новою угодою оцінили у 295,6 млн крб., додавши до раніше встановленої вартості аж... 89 мільйонів. Можливо, це сталося тому, що проект угоди подано і підписано 31 грудня 1993 р., коли всі поспішали до святкового столу?

Про масштаби можливих зловживань переконливо свідчать цифри. Якщо колектив хіміко-фармацевтичного об'єднання «Дарниця» (Київ), первинна вартість орендованого майна якого становила 77 млн крб., після індексації мусить платити вже 11 млрд 77,9 млн крб., то орендно-акціонерна фірма «Конвеєр» (Львів), якимось чином звільнена від індексації, збільшить свої витрати на викуп з 431,1 млн крб. тільки до 1 млрд 72 млн, тобто менше ніж у 2,5 раза. Зауважимо, що свої проекти додаткових угод обидва колективи подали до ФДМ в один день. Чому ж одержали такі різні наслідки? Мабуть, підхід у їхніх керівників до будинку на Садовій у Києві був різний. А сорока, як відомо, любить усе, що блищить і хрустить.

Віталій КНЯЖАНСЬКИЙ.

Напередодні

БУДАПЕШТ ГОТУЄТЬСЯ ДО ЗУСТРІЧІ

За попередніми даними, делегація Верховної Ради України на чолі з її Головою Олександром Морозом з 26 по 28 вересня перебуватиме з офіційним візитом в Угорщині. Передбачено зустрічі зі спікером парламенту УР Золтаном Галом, прем'єр-міністром новосформованого коаліційного уряду Дюлою Хорном, іншими представниками влади. Плановано також розмову українських посланців із Президентом Угорщини Арпадом Генцем.

Будапешт дійово готується до прийому високих гостей. Адже давно на часі обговорити з найближчими сусідами ряд назрілих проблем. Серед основних — питання взаєморозрахунків, бо в умовах порівняно стійкого курсу форинта і курсу української грошової одиниці, що постійно падає, доларовий еквівалент не завжди забезпечує паритет економічних інтересів партнерів. Особливо це стосується готової продукції, собівартість якої в Угорщині іноколи перевищує середній світовий рівень. До того ж немає ефективної системи попереднього фінансування експортно-імпортних операцій, яка раніше, за умов централізованої зовнішньої торгівлі, забезпечувалася за рахунок державних кредитів за неекономічними відсотковими ставками.

На думку експертів, нинішній рівень торговельно-економічних зв'язків між Україною та Угорщиною значно відстає від можливостей і бажань підприємців і промисловців обох країн. Зокрема, обсяг товарообороту 1993 року становить лише 280 мільйонів доларів, що помітно менше проти 1992 року (350 мільйонів доларів).

Серед передбачуваних до розгляду економічних питань є і проблеми реалізації кількох перспективних спільних програм, зокрема про випуск угорсько-українського автобуса, постачання в Україну медикаментів, впровадження угорських сільськогосподарських технологій тощо. Для успішного здійснення наміченого українською стороною вже запропоновано угорській конкретні проекти щодо уникнення подвійного оподаткування, захисту інвестицій, розрахунків у національній валюті. Напевно, і ці болючі «гордієві вузлики» не будуть обійдені на переговорах.

Чільне місце в ході офіційних зустрічей відводитимуть налагодженню тісніших зв'язків між парламентами країн, у законодавчій діяльності яких на цьому етапі багато схожого. Приміром, і в Україні, і в Угорщині готують до прийняття закони про місцеві органи самоврядування. «На підході» законопроекти про засоби масової інформації. На недавній зустрічі з Надзвичайним і Повноважним Послом Угорщини в Україні Іштваном Варгою Олександр Мороз наголосив, що варто також ближче ознайомитися, як здійснює угорський парламент свої контрольні функції тощо.

Безперечно, на переговорах йтиме мова про забезпечення прав національних меншин, адже тільки на Закарпатті проживає більш як 160 тисяч угорців. Їм створено хороші умови для задоволення національних потреб. Проте для подальшого взаємозбагачення двох сусідніх народів триває інтенсивна підготовка міждержавної угоди про співробітництво в галузі освіти та культури. Відмінні можливості для співробітництва є і в галузі науки. На думку генерального консула Угорщини в Ужгороді Іштвана Монорі, в ході переговорів обов'язково розглядатимуть проблеми перетину україно-угорського кордону. Адже інтенсивність руху в обидва напрямки щороку зростає на 20 відсотків, а пропускна спроможність діючих КПП та ПСП залишалася незмінною. Давно потребує капітального ремонту міст через Тису в Чопі, який постійно перевантажений. І якщо найближчим часом не приступити до його реконструкції, недалеко й до біди. О. Мороз вважає, що вже тепер доцільно розпочати спорудження понтонного мосту через Тису, який на період ремонту старого чи будівництва нового міг би дещо зняти напруження. Бо для спрямування вантажо-пасажирського потоку тільки через три пункти спрощеного переходу та один міжнародний у Вилоку немає ні відповідної інфраструктури, ні належних інших умов.

Безумовно, обговорюватимуть під час зустрічей і ряд інших аспектів двосторонніх відносин. Будапешт, як і українська сторона, покладає на ці відвідини великі надії.

Микола ГОРВАТ.

Сьогодні у Сімферополі відкривається перший з'їзд мусульман України

Сьогодні, 24 вересня, у Сімферополі відкривається перший з'їзд мусульман України. У ньому візьмуть участь більш як 200 делегатів, які представляють Автономну Республіку Крим, Донецьку, Запорізьку, Дніпропетровську, Черкаську, Херсонську, Миколаївську, Одеську та ряд інших областей нашої держави. Ці делегати входять до Асоціації незалежних мусульманських громад України або до Духовного управління мусульман Криму. Основні питання, які розглядатиме з'їзд, — об'єднання мусульман України та вибори Муфтія.

Тиждень тому в Києві відбувся перший з'їзд мусульман України під егідою Духовного управління мусульман України, котре не представлене названими регіонами.

ВР Криму: розкол у фракції «Россия»

У зв'язку з протистоянням між двома гілками державної влади в Автономній Республіці Крим найчисельніша фракція кримського парламенту — «Россия» (об'єднувала 44 депутатів) розкололася, з неї вийшли 17 депутатів, котрі утворили нову фракцію «Россия-единство» і заявили, що в усьому підтримуватимуть програму передвиборного блоку «Россия», завдяки якому вони прийшли до влади. Головою нової фракції став віце-адмірал Олександр Фролов, який був заступником командувача Чорноморського флоту і тепер перейшов на постійну роботу до кримського парламенту. До речі, Фролов не є громадянином України, а має громадянство Росії.

Перша зупинка — в Кременчуці

Міжнародна українсько-канадська наукова експедиція розпочала вивчення сучасного екологічного стану Дніпра. Першу зупинку вчені зробили в Кременчуці, бо саме Кременчуцька міськрада та місцева асоціація «Славутич» є головними спонсорами експедиції. Акція здійснюється в рамках підписаної навесні цього року міжурядової угоди про надання технічної допомоги Україні в управлінні навколишнім середовищем. На цей проект передбачено виділити п'ять мільйонів канадських доларів.

Вибори у Швеції: перемога соціал-демократів

Упевнену перемогу на парламентських виборах у Швеції здобули соціал-демократи. За попередніми підрахунками, в них узяли участь близько 5,5 млн шведів — 87 % загалу виборців.

45,4 % виборців проголосували за соціал-демократичну партію Швеції (СДПШ). Голова партії Інгвар Карлссон із 7 жовтня очолить новий уряд країни.

Інгвар Карлссон, якому 59 років, заявив, що будуватиме уряд на однопартійній основі і сподівається на широку парламентську підтримку інших політичних партій. Лідер СДПШ мотивує своє рішення бажанням спиратися на різні партії і не обмежувати себе контактами в рамках коаліції тільки з «лівими», як це передбачалося раніше.

Соціал-демократи матимуть у парламенті 162 мандати з 349, а отже, можуть розраховувати на самостійну більшість.

Серед головних завдань І.Карлссон вважає успішне проведення національного референдуму щодо членства Швеції в ЄС, виведення країни з економічної і політичної кризи, приборкання безробіття та стабілізацію рівня інфляції. На думку багатьох політичних оглядачів, принципових змін зовнішньополітичного курсу від нового керівництва очікувати не слід.

Із синдромом «старшого брата» покінчено?

(Початок на 1-й стор.).

— «Це була нормальна робоча бесіда», — так на прохання кореспондента «Голосу України» охарактеризував зустріч Олександр Мороз. Справді, в ході обміну думками із широкого кола питань, що стосувалися змісту майбутнього документа, ситуації в Криму, проблеми Чорноморського флоту, розширення співробітництва в економічній, військовій, зовнішньополітичній галузях, не залишається сумніву заінтересованість сторін у встановленні міцних добросусідських відносин. Торкаючись змісту договору, Голова Верховної Ради України наголосив, що тут не може бути поспішності і всі принципові позиції обов'язково мають знайти відображення в документі. «Головне, — підкреслив Олександр Мороз, — не обмежити інтересів України та Росії, торкаючись їхніх суверенних прав».

Як відомо, у ході підготовки тексту договору українською та російською робочими групами виявилися певні розбіжності по кількох позиціях. Передовсім — щодо формулювання пункту стосовно непорушності взаємних кордонів. Українська сторона наполягає на повному і незаперечному визнанні обома державами взаємної територіальної цілісності у кордонах, що існують на момент підписання документа. Росія, зі свого боку, пропонує більш розпливчасте формулювання, що не дає повної гарантії такої цілісності. Неузгодженість позицій виявилася і в положенні щодо взаємних зобов'язань із захисту прав національних меншин на території обох держав, у питанні подвійного громадянства тощо. Крім того, підписання документа передбачає більшу визначеність щодо проблеми Чорноморського флоту, активів і пасивів колишнього Союзу.

Те, що вирішення цих питань слід прискорити, розуміють обидві сторони. Однак дійти остаточної згоди тут поки що не вдається. Проте конструктивні підходи вже намітилися, — на цьому було наголошено і під час спільної прес-конференції міністрів закордонних справ України й Росії, що відбулася за підсумками візиту. На думку Геннадія Удовенка, україно-російські відносини одержали «новий імпульс», а Андрій Козирєв схарактеризував враження від візиту як «чуття обнадійливого оптимізму». «Для нас немає більшого пріоритету, ніж відносини з Україною», — підкреслив він і зазначив, що настав час покласти край поділу на «старшого» і «молодшого» братів, бо наші держави — «брати-близнюки».

Однак поки що, приміром, у питаннях активів і пасивів колишнього Союзу, Росія продовжує наполягати на своїй позиції: «нам — борги, нам і активи». Як компромісний варіант для України пропонується спільне користування частиною колишньої союзної власності за кордоном, зокрема будівлями посольств. Чи погодиться Україна прийняти ці умови — покаже подальший розвиток подій. А от згода із концепцією подвійного громадянства, у тому числі для жителів Криму, навряд чи може нині відповідати українським державним інтересам.

В усякому разі, процес переговорів зрушив із «мертвої точки» демонстрації взаємних амбіцій і набирає темп. Підсумком його має стати взаємний договір — перший такого роду документ між суверенними Україною і Росією. Підписання його відкриє нову сторінку у відносинах двох слов'янських держав. Візит Андрія Козирєва до Києва безумовно можна вважати ще одним важливим кроком у цьому напрямку.

Тимофій ПРОКОПЕНКО.

БІЛА ХУСТКА

У давній Грузії побутував звичай: коли воювали чи боролися чоловіки, а жінки кидали між ними білу головну хустку, воїни зобов'язані були припинити бій і помиритися.

Зараз, коли на нашій планеті у великих і малих країнах на різних континентах ллється кров, свистять кулі, коли вибухи снарядів перетворюють квітучі сади на попелища, коли народи, які тільки-но трудилися пліч-о-пліч на одній землі, ділили навпіл радощі та горе, знищують одні одних у братовбивчій війні, про давній звичай згадали жінки Грузії.

У вересні минулого року дві тисячі жінок пішли на фронт рятувати свою країну, батьків, чоловіків, синів від безглуздого кровопролиття. З різних міст і сіл Грузії жінки — грузинки, росіянки, єврейки, німки, литовки, азербайджанки, вірменки, курди, осетинки — зібралися у Тбілісі й вирушили до Очемчира кинути білу хустку між сторонами, що воюють.

— Хоча наша акція не принесла блискавичного і повного успіху, ми зрозуміли силу і міць єднання, силу Білої хустки й усього, що вона символізує, — згадує ініціаторка цього руху відомий грузинський кінорежисер Кеті Долідзе.

Вона звертається до всіх жінок світу із закликом підтримати рух «Білої хустки»: у пам'ять про торішню акцію в останню неділю вересня о 12 годині дня на одну годину вийти на головні майдани міст і сіл.

— Ми починаємо рух у Новій Зеландії, там, де починається день. Білою хусткою обів'ємо весь світ і закінчимо акцію на островах Самоа — там, де захід сонця завершує день.

Просимо всіх політиків, усіх чоловіків-військових зробити нам унікальний подарунок: припинити стрілянину хоча б на один день — від сходу сонця до його заходу. Ми просимо про це кожного чоловіка, адже кожен з них зобов'язаний нам, жінкам, своїм життям.

Ми просимо: давайте проведемо цей день у спокої, а останню неділю кожного вересня визнаємо міжнародний день Білої хустки.

— Цей день має бути вільним від крові та вбивств, — мовиться у зверненні грузинських жінок.

Підтримаймо шляхетних мужніх жінок маленької, шматованої війною, але сповненої гідності Грузії.

В Україні сьогодні, слава Богу, не ллється кров і, сподіваємося, ніколи не проллється. Але вона ллється у сусідів. Менш, ніж за рік ми відзначимо 50-річчя Великої Перемоги над фашизмом. Символічно, що саме зараз рух «Біла хустка» від імені жінок країн, що перемогли колись фашизм, розпочинає рух по земній кулі.

Яблучний коктейль

НЕ ГОВОРИТЕ МНЕ ЗА ЛЮБОВЬ — ЭТО ШКАНДАЛЬ!

Проня Прокоповна

- Магомет одружився у віці 26 років на багатій удовиці Хадії, котра була старша за нього на 15 років. Магомет не зраджував дружину аж до самої її смерті. Коли пророкові пішов шостий десяток, кожну перемогу над «невірними» він увінчував черговим шлюбом. По його смерті учні Магомета почали проповідувати багатоженство.
- До гаремів китайських імператорів епохи Ін та Чжоу входили: перша дружина, три другі дружини, дев'ять третіх, двадцять сім четвертих дружин і вісімдесят одна наложниця.
- Поширеним звичаєм у Спарті було передання дружин «у борг» іншим чоловікам, що мали високі фізичні якості, щоб народжені в результаті такого зв'язку діти виросли добрими воїнами.
- Засновник протестантської релігії Мартін Лютер тлумачив слова Бога «плодіться й розмножуйтесь», звернені до всіх живих істот, наведені в Біблії у книзі Буття, як вказівку на мету шлюбу. Лютер радив дружині безплідного чоловіка зійтися з його родичем або ж зі стороннім чоловіком, а чоловікові надто стриманої дружини — зійтися із служницею чи іншою жінкою. Особу королівської крові Філіппа Гессенського він благословив на бігамію (шлюб з двома жінками).
- Перша шлюбна церемонія Джека та Едни Моран з Сіетла відбулася 1937 року. Затим вони пройшли через цей обряд ще 39 разів.
- Найдорожче весілля відбулося у Дубаї в травні 1981 року: одружилися Мохаммед, син шейха Рашида бін Саєеда Аль Мактума, та принцеса Салейма. Святкування тривало тиждень і коштувало 33 мільйони доларів.
- Джованні Вільйотто (під 50-ма іншими іменами) одружувався 104 рази, поки 1989 року американський суд у місті Фенікс (штат Арізона) не засудив його до 28 років тюремного ув'язнення за шахрайство.
- Ленін, коли його запитали, яку кару слід призначати за двоєженство, відповів: «Дві тещі».

Лікар Генрі Гіббонс дав поцілункові таке визначення: «Анатомічне доторкання двох індивідів м'язами орбікуларіс оріс з наступним їх скороченням».

- *У момент поцілунку скорочуються 29 м'язів обличчя.*
- *Під час поцілунку з губних залоз партнерів виділяються хімічні речовини, що мають збуджувальну дію.*
- *Свого часу церква зажадала заборонити американський фільм під назвою, котра «ображає моральність» — «Поцілунок».*
- *У різних країнах світу цілуються по-різному: в Китаї торкаються щоками, ескімоси Аляски, мешканці Нової Зеландії, Малайзії, Самоа та Борнео труться носами, в екваторіальній Африці чоловіки тричі потискують великий палець руки в жінок, у Гамбії притискають жіночу долоню до свого носа. А в Полінезії партнери зубами висмикують один в одного волосся з брів.*
- *В останньому оксфордському виданні словника цитат наведено 52 значення слова «kiss» (поцілунок). Шекспірові належать 11 прикладів.*
- *1985 року дирекція радіостанції Бі-Бі-Сі видала наказ, що забороняв співробітникам цілуватися на роботі. Заходу було вжито після того, як одразу четверо ведучих диск-жокеїв злягли з ангіною. Причиною стало запалення гландів — інфекційне захворювання, що передається зі слиною. Серед англійських медиків цей тип захворювання так і називається — «цілувальна хвороба».*

За матеріалами тижневиків «24 часа», «Московские новости», журналу «Ровесник». Фото Юрія ШКОДИ.

Вийти заміж за Отелло

У «Бермудському трикутнику» — центральному ЗАГСі столиці, під час святкового обряду реєстрації шлюбу, саме коли молоді мали обмінятися обручками, виникла заминка. На батьківщині нареченого — у Лівані — обручки носять на лівій руці, а в Україні — на батьківщині нареченої — на правій. Це маленьке непорозуміння навряд чи можна вважати загрозою їхньому щастю. Проте дуже часто міжнародні пари стикаються з проблемами значно серйознішими. Згадайте шекспірівського «Отелло»!

Втім, це випадок крайній. І... вигаданий, на відміну від реального історичного факту: Стенька Разін, душогуб-антихрист, пожив-пожив з перськoю княжною, та й утопив її у річці. Не зійшлися характерами... Конфлікт менталітетів.

Як не дивно, але з часом причин для таких конфліктів все більше. В Україні масла у вогонь додає закон — застарілий, небагатослівний і недемократичний. Заради справедливості зазначимо, що готується новий Кодекс про шлюб і сім'ю, але це тільки частина проблеми. Адже при реєстрації міжнародного шлюбу слід дотримуватись норм національного законодавства обох країн, громадянами яких є наречений та наречена. В іншому разі шлюб буде визнаний недійсним. А за словами начальника управління організації роботи органів реєстрації актів громадянського стану Емілії Марківни Сич, вичерпною інформацією про те, які умови висувають до шлюбних пар у різних країнах світу, Мінюст володітиме тільки у грудні.

До речі, у СРСР на міжнародні шлюби до 1946 року існувала заборона. Негласна, але від того не менш жорстка. Хоча багато революціонерів 1917 року мали жінок-іноземок, партія була невблаганна: або Вітчизна, або... Любов, як зводили на королівські трони, жертвуючи ними, у країні Рад задовольнялась статусом Шпигунки.

Проте військові — народ настирливий. У 1946 році уряд змінив гнів на милість, і тільки з цього моменту у нас почали безперешкодно «реєструвати» міжнародні пари. Новий сплеск міжнародної народжуваності, і, знову ж таки, міжнародних шлюбів, викликав V Всесвітній фестиваль молоді та студентів 1957 року. Але невдовзі... На холодній війні як на холодній війні: за зраду Батьківщини з іноземцем ім'ям Радянської Соціалістичної Республіки у кращому разі позбавляли волі. Щодо цього навіть спеціальна постанова ЦК вийшла, що мала силу закону(!).

Сьогодні, дякувати Богові, переміг здоровий глузд, але... не Кохання. Стало більше кордонів, і більше проблем у міжнародних сімей. Адже наречені з країн СНД для українських наречених тепер теж — іноземці, а значить, для укладання шлюбу з'явились додаткові перепони. У Кодексі про шлюб та сім'ю Казахстану, наприклад, закріплено за чоловіком право «иметь три жены». А для того, щоб одружитися з українкою, він повинен бути нежонатий. Практично у всіх країнах СНД встановлено різний шлюбний вік (в Україні — 17 для дівчат та 18 для юнаків).

Стосовно ж «дальнього» зарубіжжя, у ряді країн — Сирія, Ліван, Канада, Японія, Китай — не обійтися без спеціального дозволу на укладання шлюбу, виданого компетентними органами. У Франції та Італії шлюб може бути визнано недійсним, коли йому не передувало публічне повідомлення про заручини у місцевій пресі. На Кубі шлюбний вік надто високий — 21 рік.

В Іраку взагалі існує заборона на шлюби з іноземними громадянами. А от афганським нареченим доведеться почекати встановлення дипломатичних відносин їхньої держави з Україною — сьогодні такі шлюби не реєструються. До речі, раніше, за часів Союзу, йдучи заміж за афганського хлопця, дівчина була змушена давати розписку такого змісту. Перетинаючи кордон Афганістану, вона набуває афганського громадянства, позбуваючись радянського, приймає іслам, і її діти будуть громадянами Афгану. Такі вимоги були викладені у листі афганського посольства у Москві (причому різні племена висували різні умови). Для дівчини це означало, що дорога додому практично відрізана. А життя складалося порізному, породжуючи трагедії жахливіші, ніж в літературній класиці.

Наше законодавче нововведення — шлюбний контракт — поки що не визнаний дійсним жодною з країн світу. Для цього необхідно укласти відповідні угоди з кожною окремо взятою країною. Що стосується міжнародних розлучень, і особливо міжнародних аліментів, питання і зовсім заплутане. Позаяк договори про правову взаємодопомогу у нас укладені далеко не з усіма країнами. Стягнути з іноземного батечка аліменти в принципі реально, але пошук татка-зозулі влетить колишній дружині у такий центик!

Втім, це привід для окремої розповіді. А у фіналі мені чомусь пригадалася одна знайома, що мріє вийти заміж за іноземця. Вона не звертається у агентства, а замість того п'ять разів на тиждень відвідує київську оперу. І стверджує, що тільки там можна зустріти «порядного» іноземця. Ніби у залах драмтеатрів — самі лише Отелло!

P.S. 1983 року ЗАГСи Києва зареєстрували шлюби громадян України з громадянами 102 країн світу. «Нові іноземці» не враховані.

Ганна РОМАНЦОВА.

Розповідь про море, перше кохання і... повелителя щурів

Сьогодні «Яблуко» вперше вдається до передруків читацьких листів. Нагода неабияка: у редакційній пошті ми знайшли конверт, повний зітхань, випадкових сором'язливих дотиків, перших поцілунків та інших сентиментальних дурниць, повний набір яких віднайдеться десь на денці серця чи не кожного з нас. Так-так, це історія першого кохання, найбанальніша у світі. Тією ж мірою, якою й вічна. А може, саме тому.

Все це вже траплялося з мільйонами людей у різні часи і в різних країнах, і повторюватиметься ще стільки ж. Але, слово честі, від створення світу і до його кінця ніщо не хвилюватиме сильніше за цей старий, банальний і непоказний сюжет. Всі катаклізми й революції не варті більшої уваги. Недарма казкарі й художники не в змозі вигадати нічого оригінальнішого.

Пам'ятаю, того літа мені було шістнадцять, коли батькові нарешті дали відпустку, і ми всією сім'єю вирвалися на море. Я була щаслива, бо як дочка військового звикла цінувати кожну хвилину, коли сім'я збиралася разом. Я не ходила на дискотеки, уникала зайвих знайомств. І лише за кілька днів до від'їзду сусідці по будиночку —Ілоні — раптом, не знаю чому, вдалося мене вмовити, коли не танцювати, то хоча б піти послухати з нею музику.

І там я зустріла його. Він спитав: «Ти кажеш, що вже тут два тижні? А де ж був я?»

Ілона сиділа біля мене весь вечір. Її знайомі запрошували нас по черзі, тобто «мінялися партнерками». Спочатку мене запросив Іван, котрий працював на нашій базі поваром, а тоді — він. Після танцю він відвів мене на місце і сів поряд. Він молов дурниці і (я відчувала це) хизувався перед своїми друзями, що заволодів увагою «київської». А потім між нами сів п'яний Микола (здається, так його звали), і я була змушена розмовляти з ним. Він помовчав і пішов. Микола тягнув мене на вулицю, а я не хотіла. Я розуміла, що тоді втрачу «його». Лунала повільна музика. Якби мене запросив хто інший, я збожеволіла б. Микола знову почав кудись тягти, і тут з'явився він і простягнув руку:

— Що він від тебе хотів?

— Щоб я пішла подихала з ним свіжим повітрям...

Він більше не сміявся і не хвалився, що завтра їде в Ленінград (тоді це місто називалося ще так).

— Сьогодні я приділив тобі багато уваги. Ніхто, крім мене, не запрошує тебе.

Для нього це було дивно і було по його хлопчачій гордості. За кілька хвилин він підвівся і пішов, ніби покурити. Я зрозуміла, він хотів, щоб мене запросив хтось інший. Тоді йому було б простіше розмовляти зі мною. Але не минуло й п'яти хвилин, як він повернувся. Цигарками від нього не пахло.

— Ну що, у світі кисню стало менше?

Він засміявся: «Так, на цілу сигарету».

Ми танцювали і не помічали нікого. Він розказував, що мама тяжко хвора, а батька в них немає. Він казав те, що не казав нікому. А потім він замовк, і я спитала чому.

— Думаю...

— А ти думай пізніше, а зараз говори.

Він більше не жартував, більше не було банальностей і неприхованого залицяння. І (о диво!) нас ніхто не турбував...

Був час повертатися додому. Він пообіцяв провести мене, і я не поспішала. Але поспішав він, бо його місце міг зайняти хтось інший. Коли завернули в нашу вулицю, Ілона раптом згадала про якісь справи і пішла в інший бік, і я з нею так і не попрощалася. Ми йшли і мовчали, а потім стояли на містку. Я збрехала, що боюся щурів, і стала на містку трохи вище за нього. Він засміявся:

— Щурі, щоб ви її більше не кусали... Щоб ви її взагалі не кусали. Щоб ви її взагалі більше не кусали.

Ми говорили пошепки. Він казав, що не хоче прощатися з доброю людиною. А потім ми обнімалися. Він казав: «Хіба я знав, що зустріну сьогодні тебе?» А я мовчала.

— Ти думаєш, я хочу їхати до того Ленінграда?

— Я мовчала.

— Я повернуся раніше. — Я мовчала.

— Я без слів.

І він замовк. Ми мовчали і — ні, не цілувалися — просто стояли, обійнявшись. І обоє розуміли, що цей вечір єдиний.

Він питав:

— Може мені не їхати завтра?

Я спалювала мости:

— Тобі треба.

Він сказав:

— Це Бог звів нас, хоча ми, як кораблі: зійшлися і розійшлися.

Він теж це розумів і тому йому було боляче.

— Ти поїдеш, а я знову ходитиму на дискотеки, і повертатимусь сам.

— Чому сам? Ти матимеш дівчину.

— Так, але це будеш не ти.

Останнє я вигадала, але знаю — він хотів це сказати. Зарипіли двері. Вийшла мама. Я взнала її кроки. Він швидко поцілував мене, і я пішла.

Я не знаю, що сталося тепер з цим хлопчиною. Чи зустрів він добру людину, як зустріла я, чи має сім'ю, дітей, як я. Але той вечір, болю і радощів, сміху і сліз, надії та справжнього розпачу перед розлукою назавжди залишився у пам'яті. Це був вечір першого кохання, хоч і такого короткого.

Ірина ПОКАЛЬЧУК.

Наука

НАШУ ШКОЛУ ЗНАЮТЬ У СВІТІ

Бесіда з головним лікарем Інституту очних хвороб і тканинної терапії імені академіка В.Філатова АМН України В.Осташевським

Він молодий, енергійний, з доброзичливою усмішкою людини, що звикла виручати людей з біди. Його, стрункого, високого, в легкою сивиною у волоссі, мешканці міста Немирова, мабуть, помітили за два тижні перебування в санаторії «Авангард». Але ніхто не здогадувався, навіть з персоналу-обслуги, що приїхав він на Вінниччину з курортної Одеси. Редакції райгазети вдалося про це дізнатись і попросити Віктора Леонардовича відповісти на кілька запитань (адже Інститут Філатова має світову славу). Він люб'язно погодився.

— Вікторе Леонардовичу, ваш вибір — провести відпустку в Немирові — випадковість чи данина тому, що тут відпочивав не раз Філатов, бували інші відомі люди, зокрема Оноре де Бальзак, Марко Вовчок, Ліст?..

— Я безмежно люблю Поділля. Відпочиваю тут од метушні великого приморського міста і душею, і серцем. Душа моя, до речі, завжди на Прибужжі, бо коріння моє тут. У Брацлаві, як то кажуть, закопаний мій пуп...

— Читачів, безумовно, цікавить ваш Інститут, але не менше й особа головного лікаря. Тому хоча б коротко про себе. Скільки вам років, як «дійшли до такого життя»?

— Про себе завжди важко говорити... Мені 42. Батько був військовим, я починав навчатись у Вітебському медінституті, а закінчував Одеський — з відзнакою.

— Ще юним націлилися на хвороби ока?

— Ні, це сталося згодом, коли усвідомив, що з усіх категорій інвалідності найстрашніша для людини — сліпота. Закінчуючи в 1975-му медвуз, я завітав до Інституту Філатова, де мене прийняли науковим співробітником у відділення пересадки рогівки. Мені пощастило, бо Інститут Філатова — це талановитий і працьовитий колектив, який через два роки святкуватиме 60-літній ювілей.

— Сьогодні багато чути про Інститут професора Федорова, що в Москві. Чи не могли б дещо сказати про зв'язки з ним?

— Вони в нас дуже тісні. Федоров, до речі, зібрав добрі кадри з усього колишнього Союзу, в тому числі й з нашого інституту. Але він домігся щедрої підтримки держави, що дало можливість віддячувати їй валютою. Між іншим, її чимало заробляють на тому судні, яке було приписане до Одеси і яке він перетворив на плавучу клініку. Про «американську діловитість» Федорова я міг би розповісти чимало...

— Так добре знаєте про справи російських колег?

— Звичайно, бо майже два роки працював одним з керівників Волгоградського філіалу Федорівського інституту.

— А як туди «пробилися»?

— Ніякого «пробивання». Адже філатівську школу цінують у всьому світі. Професор Федоров добре знає про кваліфікацію філатівців, те, що в нас готують кадри офтальмологів і провадять їх перепідготовку не лише для України, а й для багатьох країн світу.

— Пропрацювавши у Федорова, ви повернулися до Одеси...

— Так, захотілося застосувати набутий там досвід, насамперед організаторської роботи, в Україні. Бо серце моє — все життя в Україні.

— Щоб примножити славу інституту? А що потрібно для цього сьогодні? Адже колись слава про нього гриміла на весь світ. Досить було написати, приміром, із Франції листа з адресою «СРСР. Академіку Філатову», як він надходив прямісінько до Одеси.

— Що потрібно?.. Я не можу висувати якихось умов. Наш колектив з 900 чоловік працює, як і раніше, творчо й наполегливо. Але оплата праці мізерна, різко відстає від рівня знань, кваліфікації й того внеску, що його роблять наші спеціалісти в справу охорони здоров'я нації. Нинішній розвиток світової офтальмології вимагає постійного оновлення медичної техніки й методик, які ми добре знаємо і вміємо застосовувати. На нашу думку, уряд, уважно вислухавши нас, тобто всі провідні центри в різних галузях (не тільки медицини), має надати ту підтримку, яку отримують провідні галузі в інших державах. Я не політик, але впевнений: не слід розпорошуватися, як це сталося останніми роками. Кожній дитині — по світині... От і вийшло, що немає тієї красуні, тієї слави, про яку можна було б сказати словами Шевченка: «От де, люди, наша слава, слава України»... У цьому нас підтримують і Мінохорони здоров'я, і Академія медичних наук, але, коли ви вже запитаєте, то хай би і Верховна Рада, і уряд, і Президент почули наш голос. Чому не підтримати ідею створення плавучої клініки на пароплаві типу «ріка—море»? Якби не забирали в нас тієї валюти, що заробляємо, та ще дещицю підкинули, то ми дуже швидко віддячили б тією самою валютою, бо за нами не тільки філатівська слава, а й нинішня практика і вся зібрана на науковій основі сучасна система методика. Якби державні мужі виокремили кілька напрямів у народному господарстві, охороні здоров'я, культурі, які треба рік-два посилено профінансувати, то віддача допомогла б підтягнути й хиріючі ланки. Тобто я притримуюся відомої істини: треба братися не за весь ланцюг, а за головну ланку. Чи, може, це не так?

— Нам здається, що ви маєте рацію. На закінчення скажіть, будь ласка, чи легко хворим до вас потрапити?

— Для громадян України — жодних проблем. Лікування безплатне. І хай не вигадують перешкод на місцях. Нам розповідають, що в деяких обласних центрах видають направлення з великим трудом. А ми приймемо і без направлень, тільки щоб люди приїздили на початку тижня. Громадянам з ближнього та далекого зарубіжжя доводиться платити рублями й доларами.

— Яка плата?

— Це до певної міри комерційна таємниця. Хоча ціни нижчі за світові. Але громадян України, повторюю, лікуємо безплатно.

Бесіду провели
головний редактор «Прибузьких новин» Михайло СИДОРУК
і спецкор «Голосу України» професор Іван ВАЛЬКО.

На здобуття Державної премії

Поступ у машинобудуванні — матеріали високої міцності

Йдеться про полімерні, металеві та металополімерні композити, армовані боро-, скло-, вугле- та органоволокнами, металевим дротом чи фольгою високої міцності, які мають унікальні властивості. Наприклад, міцність на утому композитів у 2—3 рази вища, ніж у традиційних матеріалів.

Цикл праць колективу вчених України (автори циклу — доктори технічних наук В. Боголюбов, В. Гайдачук, В. Забашта, А. Іщенко, Я. Карпов, Г. Кривов, В. Рябов) під загальною назвою «Теоретичні основи системи виробництва відповідальних деталей та вузлів машин з легких конструкційних матеріалів високої міцності» висунутий Українським науково-дослідним інститутом авіаційної технології на здобуття Державної премії України за 1994 рік. Розробки вчених запроваджені більш як на 20 підприємствах і в ОКБ України та Росії і здобули відомість за кордоном.

Останні 20 років високі експлуатаційні показники виробів авіа-, ракето- та суднобудування багато в чому визначалися застосуванням широкого класу легких конструкційних матеріалів високої міцності, використаних у роботах авторів.

Вони виконали глибокі дослідження в галузі фізики твердого тіла, хімії, металургії і технології виробництва конструкцій з нових матеріалів. Велике значення має комплекс теоретичних досліджень зі створення наукових основ конструкторсько-технологічної підготовки продукування виробів нової техніки. Значна кількість робіт претендентів належить до розробки теоретичних основ проектування, технологічних процесів і розв'язання питань, пов'язаних зі створенням спеціалізованого технологічного оснащення.

Авторами робіт зроблено суттєвий внесок у створення нового наукового напрямку — технологічної механіки,

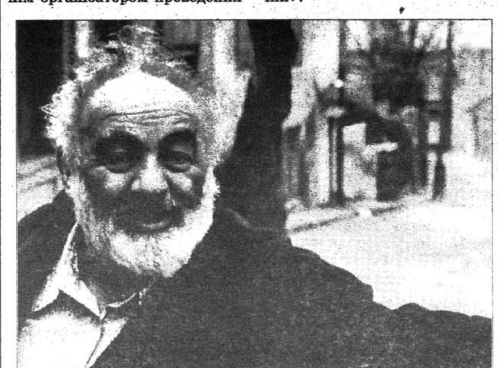
На розробку та промислове освоєння нових легких матеріалів високої міцності пішло лише 15—20 років. Раніше витрачалося в середньому 25 років на пошукові роботи, перш ніж якийсь новий матеріал ставав надбанням промисловості.

Усе це говорить про те, що подана робота — помітне явище в науці та практиці нових конструкційних матеріалів і тому заслуговує на присудження Державної премії України в галузі науки і техніки.

Ю. ПІЛИПОВСЬКИЙ,
завідувач відділу Інституту матеріалознавства НАНУкраїни, д.т.н., лауреат державних премій України та СРСР.

Жорж НІВА — французький учений зі світовим ім'ям, професор, завідувач кафедри славістики Женевського університету. Історик і теоретик літератури та культури, майстер історико-політологічного аналізу. Автор численних праць, серед яких фундаментальні — «До закінчення російського міфу» (1988) та «Росія — Європа: кінець розколу» (1993). Вперше відвідав Київ восени 1993 року. Читав лекції в Університеті «Києво-Могилянська академія» (УКМА) та інституті філософії. Поїздка поєднала його любов до високої традиції Київської Русі з інтересом до сучасних подій в Україні. Тому в травні цього року він виступив ініціатором і став безпосереднім організатором проведених у Женеві конференції «Київ та Москва: обличчям до Європи» і круглого столу «Україна в посткомуністичній Європі». Ще одна його ініціатива — надання стипендій трьом студентам УКМА для стажування в Женевському університеті. Невдовзі пан Ніва знову завітає до Києва, щоб у день Франко-Української лабораторії гуманітарних досліджень УКМА (членом Міжнародної консультаційної ради якої він є) виступити з лекцією «Історія уявлень про майбутнє».

Сьогодні друкуємо переклад його есе про Сергія Параджанова «Мумія поета», зроблений Євгенією Єременко спеціально для «Голосу України».

Жорж Ніва

МУМІЯ ПОЕТА

Фільм Сергія Параджанова «Тіні забутих предків» з'явився 1965 року. Це велична, неквапна й неймовірно насичена фреска, що оповідає про суворий та мальовничий світ — світ гуцулів, мешканців Східних Карпат, котрі зберегли, завдяки географічній ізоляції, мову, традиції та своєрідний світогляд. Через декілька років створення «Цвіту граната» підтвердило геніальність цієї непростої людини, яку небагато хто любив. Щораз менше світла в його очах — і Параджанов знає про це. А фільм засліплює нас. Це засліплення загальне, воно поза сумнівом та ваганням. Досконалі за кадруванням зображення повільно змінюють одне одного, начебто сторінки книги мініатюр, котру гортає рука чарівника. Параджанов занурює нас у замкнений світ: непереборна принада ликів, що відбивається на голій стіні, відновлюють у пам'яті полотно Сімон Мартіні. Повільно пливуть тяжкі нахилені голови, раптово змінюються сюрреалістичні картини. Кров граната розливається на стіні, заворожуючи нас: помалу мережливо розчиняє наче з мармуру різьблене обличчя царівни: Чоловік та Жінка по черзі грають, як у театрі, на тлі розкішного килима дивовижну чуттєву роль — неспішною ходою рухається цивілізація, котра шанує святині. Історія життя вірменського поета Саят-Нова проходить окремими картинами, й кров трьох гранатів — їх обрамлення. Жертвування курчат на сходинах храму, парад красенів-кабардинців, стріла перського царя, котрий знищує щонайменшу ознаку культури на поневолених землях, білі книги, що здіймаються, немов голуби, з бані церкви, коротка та містична сцена купання, спогад поета про смерть батьків, урочиста поява барокового ангела Смерті, за ним — муза, напівпрозора й церемонна як іспанська інфанта... Від релігійного ієратизму — до золоченої згори донизу барокової пишномовності. Позбавлені можливості розуміти вірші грузинською, вірменською або перською, ми поглинаємо зображення. Останні полотна переповнені певним сюрреалізмом в дусі Бунюеля. Й разом з тим які дивні відчуття викликають у нас ці розкішні картини! Не більше, аніж несподіваним видінням видаються храм Агхбат та Котоликос на чорному катафалку, довкола якого повільно рухаються великі, сліпі та глухі барани, несвідомі статисти байдужої Історії... Проте, очевидно, символ, який бентежить щонайбільше, — мумія поета, з закритим обличчям, грубо перетягнута барвистою мотузкою, мумія, що спочивала у крипті, прислухалася до стогонів жінки, та щезла у вихорі зів'ялого листя.

***

Чи справді кіно — мистецтво, котре «має право» на інакомислення? Чи правда, що засоби, котрі воно застосовує, забезпечують майстрові ідеологічну перевагу? Можна лише констатувати, що, попри тотальний контроль кінематографічної продукції, СРСР, однак, у сьомому виді мистецтв зберіг інакомислячих.

Десь у глибині крипти чекає, гротесково оперезана мотузкою, мумія поета...

Переклад Євгенії ЄРЕМЕНКО.

Володимир ПЛАТОНОВ, академік УАНП, віце-президент НОК України, ректор Українського університету фізичного виховання і спорту

Паризькі «таємниці» МОК

Париж приймав учасників XII ювілейного конгресу Міжнародного олімпійського комітету (МОК), присвяченого 100-річчю сучасного олімпійського руху. Це чарівне місто було обрано для проведення такого заходу не випадково, бо 1894 року саме у французькій столиці, з ініціативи барона П'єра де Кубертена і його однодумців, були підписані історичні документи про заснування МОК.

Слід відзначити, що підготовка до конгресу велася на рівні Прем'єр-міністра Франції і мера Парижа. І турбот у господарів було хоч одбавляй. Вони зустріли і розмістили, оточили турботою 3427 чоловік, включаючи 101 члена МОК та його гостей, 134 представники 48 міжнародних спортивних федерацій, 407 представників від 191 НОК, 30 спортсменів, 62 журналістів і багатьох інших.

Проведення конгресу обійшлося організаторам в кругленьку суму — 20 мільйонів доларів (частину з них надав МОК, решту — Париж, уся країна в цілому). Але вони не засмучувалися, вважаючи, що, враховуючи престижність заходу, гра варте свічок.

Наша країна була представлена офіційною делегацією НОК України у складі його президента Валерія Борзова, відповідального секретаря Бориса Башенка і автора цих рядків.

Ювілейний конгрес обговорював насамперед наболілі сучасні теми. Серед них варто виділити такі: «Олімпійський спорт і навколишнє життя», «Спорт і політика», «Роль спортсмена в олімпійському русі»...

Мені дуже приємно відзначити той факт, що Україна стає дедалі помітнішою у світовому спортивному співтоваристві. Втім не все так просто, як здається на перший погляд. Хоча вже й минуло чимало часу, однак нас продовжують ототожнювати з Росією. Щоправда, певні зміни намітилися після Олімпіади в Ліллехаммері. Багато в чому завдяки блискучому виступові Оксани Баюл (історія з її травмою напередодні старту і перемога наступного дня). Навіть епізод з пошуком нашого Державного гімну, що тривав довго, зіграв якоюсь мірою на спортивний імідж України. Одне слово, тоді у засніженій Норвегії весь світ побачив нову державу.

До позитивних моментів, які істотно вплинули на наш авторитет, віднесу успішні виступи українських важкоатлетів на чемпіонаті світу торік, легкоатлетів нещодавно на європейській першості. Добре виступають борці. Таким чином, Україна весь час помітна.

З повагою до нас ставляться в МОК. А ця організація користується колосальним авторитетом у світі. Вона успішно розв'язала питання любительства і професіоналізму, комерціалізації, бойкотів і політики. Навіть частково розв'язано проблему з допінгом. Адже останнім часом результати у важкій атлетиці та інших видах спорту помітно знизилися. Спортсмени та їхні тренери стали боятися застосувати стимулятори.

Не можна стверджувати, що всі проблеми вже зникли, хоча вони вже не такі значні, як раніше. Сьогодні нові сфери визначаються практичною діяльністю МОК. Це й охорона навколишнього середовища, яка широко обговорювалася в Парижі. Сьогодні зводяться грандіозні олімпійські об'єкти, готелі, прокладаються комунікації. Причому це все відбувається в маленьких містечках. Це втручання в навколишнє середовище. Сотні тисяч людей розміщуються на невеличкій території за короткий час. Постає питання: як врятувати природу від такого впливу? Нам [illegible] про все це [illegible] олімпійському Ліллехаммері. Виявляється, є безліч цікавих рішень і з будівництва спортивних об'єктів, і з відновлення того, що порушено.

Відзначу й те, що МОК робить дуже багато для того, щоб нормалізувати обстановку на території колишньої Югославії. Президент МОК пан Самаранч, незважаючи на свій поважний вік, вилітав до Сараєва під час останніх зимових Ігор, старався позитивно вплинути на події. Самаранч одержимий ідеєю відбудови на цій багатостраждальній землі по завершенні війни сараєвських олімпійських об'єктів.

Практично в усіх регіонах світу вплив МОК відчувається сильніше і сильніше. Сьогодні олімпійський рух, як ніколи, монолітний. Паризький конгрес став символом об'єднання, єдності.

Дуже ретельно на його засіданнях обговорювали питання захисту спортсменів. Матеріальні проблеми для більшості провідних спортсменів розв'язані. Однак вони не завжди захищені від, скажімо, впливу преси. Наводився приклад з американським боксером Майком Тайсоном. Усі добре пам'ятають про судовий процес над ним. Багато в чому сумнівна, не доведена до кінця справа. Була, можливо, спроба шантажу, провокації. До подібних ситуацій потрапляють тисячі людей в багатьох країнах. Але в конкретному випадку з Тайсоном через те, що це видатний спортсмен, світова преса і телебачення, в тому числі й наше, зняли величезний гвалт, вилили величезну кількість бруду. Подібної інформації більше, ніж про нього як про спортсмена. І таких випадків, на жаль, багато. А візьмімо нашого Сергія Бубку. Протягом багатьох років він демонструє видатні результати, став буквально «фабрикою рекордів». Навколо нього створено певний мікроклімат. Але варто йому спіткнутися, і закрутилося. З'являється достатньо войовничих публікацій і заяв. Це й неетично, і несправедливо.

А проблеми допінгу? Експерименти зі спортсменами проводилися без їхньої згоди і в нашій колишній спільній країні, і у Східній Німеччині, і тепер, підозрюю, щось таке відбувається в Китаї. І немає, на жаль, поки законодавства, яке б стало на захист атлетів.

Гостро стоїть також питання захисту спортсмена від тренера. Можу навести безліч прикладів, коли тренери мають потужний вплив на організми спортсменів, даючи їм [illegible] навантаження. І [illegible] тренування [illegible] досить короткого часу до [illegible] змін організму. На жаль, більшість тренерів працює, не знаючи серйозно біології, медицини, проблем спортивного травматизму, раціонального харчування. За ним все одно не стежать, вчитися не бажають. Вони вважають, коли добиваються якихось результатів, виграє хтось з їхніх вихованців щось, значить їм все дозволено. Немає жодного контролю за цим. Результат: у половини учнів дитячих спортивних шкіл відзначені порушення міокарда через зневажливе ставлення тренерів до здоров'я своїх підопічних. Я вже не кажу, що неправильне тренування не дає людині розвиватися як особистості. Якщо питання стоїть про помилки лікарів, то вони зазнають покарання за професійні помилки. А тренери в усьому світі можуть знущатися над спортсменами як хочуть. Спитайте багатьох тренерів, які працюють у видах спорту, пов'язаних з витривалістю: як відбувається перерозподіл кровопостачання органів у людському організмі під час того бігу або плавання, які дають протягом п'яти годин? Відповіді вони не дадуть. І найстрашніше, що ця проблема навіть не стоїть.

Ми взяли медичну сторону, але існує ще й соціальна, освітня сторона. Постає питання: навіщо ми приймаємо таку величезну кількість безперспективних у спорті людей, на шкоду їхньому здоров'ю даємо їм непомірні навантаження? Через чиїсь амбіції? Заради того, щоб тренер мав у журналі зайвого спортсмена? Або якийсь місцевий «царьок» у районі, області хоче мати власну якусь команду, спортсмена? Нехай він навіть нічого не вартий для країни. А навантажують його як члена національної збірної. Але ті хоча б отримують якусь компенсацію: їздять на змагання, бачать світ, заробляють гроші, зрештою, представляють країну. А він нічого цього не має, але отримує все негативне...

Це особлива галузь і гостра тема для серйозної окремої розмови.

На конгресі відзначалося, що в життя спортсмена безжалісно втручаються численні комерційні структури. Вони встановлюють зв'язок з атлетами напряму, примушують їх конфліктувати з їхніми керівниками, провокують, нахабно втручаються в особисте життя людей. Раз по раз створюються всілякі конфліктні ситуації. І з цього боку спортсмен, як бачимо, зазнає впливу, небезпеки.

Дуже зацікавлено розглядалося й питання багатих та бідних країн в олімпійському русі. На жаль, соціальна нерівність проявляється дедалі яскравіше. Одні мають шикарний інвентар, бази, медицину, тренерів, харчування. Всього цього немає у спортсменів Африки, Південної Америки, Східної Європи. Тому талановиті спортсмени з відсталих країн охоче перебираються до великих тренувальних центрів і там залишаються. І поки виходу з ситуації не знайдено.

Але керівництво МОК розуміє це і намагається фінансово допомогти відсталим: організовують семінари, прагнуть створити умови для тренувань, забезпечити інвентарем тощо.

З кожним роком дедалі більше зрозуміло, що слабкі в економічному плані країни не мають перспектив на віддалене майбутнє провести у себе Олімпійські ігри. Це справа багатих держав.

На конгресі було заслухано безліч доповідей. Усім НОКам надали слово. Було багато думок, пропозицій. Гадаю, що знадобиться не рік і не два, щоб усю цю інформацію грунтовно переробити й на цьому матеріалі закласти основу олімпійського спорту на майбутнє.

Яка ж подія була для нас найприємніша? Два роки тому в нашому вузі ми ввели дисципліну «олімпійський спорт». Вважаємо, що всі фахівці, які отримують освіту в нашій сфері, мають набути комплексних знань з цієї проблематики. Але все це раніше було розкидано по різних курсах лекцій, по різних предметах. А тепер видано підручник «Олімпійський спорт» (його перша частина), написаний мною у співавторстві з московським професором Гуськовим. Цю книгу я передав Хуану Антоніо Самаранчу і сподіваюся, вона знайде місце в бібліотеці МОК. До речі, підручник готувався за узгодженням з МОК. Поки він вийшов російською. А я мрію, щоб це видання вийшло у світ обов'язково українською, англійською, французькою, іспанською. І це цілком реально. Хочу сказати слова вдячності на адресу співробітників київського орендного підприємства «Книга», які видрукували підручник у найкоротші терміни. Підготували його до видання в нашому університетському видавництві.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, «Голос України»

Корти «Динамо» чекають на леді

Міжнародний жіночий турнір з тенісу INKO CUP-94 з призовим фондом у десять тисяч доларів США пройде в Києві, на затишних кортах «Динамо», з 2 по 9 жовтня.

— От тільки Бог погоду нам послав би пристойну, — сказав на прес-конференції голова оргкомітету турніру відомий політик, голова політради Трудового Конгресу України, віце-президент національної Федерації тенісу **Анатолій МАТВІЄНКО**. — А так ми ніби все приготували до змагань. І досвід уже маємо певний, бо турнір другий за ліком. Не покладаючи рук, працює директорат на чолі з Ернстом П'яних.

— **Хто ж до нас збирається?**

— За даними Європейської тенісної асоціації (ЄТА) для участі в турнірі заявилися 26 учасниць з Австрії, Білорусі, Великобританії, Іспанії, Польщі, Росії, Румунії, США, України, Франції, Чехії та Югославії. Наших землячок — шестеро: Олена Татаркова, Талина Бейко, Неллі Баркан, Наталя Білецька, Наталя Немчинова та Дарина Котова. А ще ціла група молодих спортсменок з України візьме участь у кваліфікаційному турнірі. Може, комусь з юних талантів пощастить пробитися в основну сітку.

— **Пане Матвієнко, а на які кошти все це проводиться?**

— Наша федерація отримала субсидію від Фонду Розвитку Великого Шолома, керівництво яким здійснює ITF. Резерви Фонду постійно поповнюються завдяки надходженням од відкритого чемпіонату США, чемпіонатів Франції та Австрії, а також за підтримки Уімблдонського турніру. Не залишилися осторонь, звичайно, й вітчизняні фірми та організації. Генеральний спонсор турніру — акціонерний банк «INKO» (голова правління Петро Мірошников). Спонсори — «Фуджі-Спорт», «Студія-F», «Роксолана», «Coca-Cola», Shell, Salute, UTEL. Назву й офіційних інформаційних спонсорів. Це насамперед газети «Голос України», «Киевские ведомости», «Спортивна газета» і Українське телебачення.

Лише результати

Футбол. Друга ліга. 10-й тур. Сіріус — Газівник — 1:0, Віктор — Галичина — 1:3, Динамо — Десна — 2:1, Металург (Костянтинівка) — Явір —1:0, Шахтар — Рось —2:0, Медіта — ФК Львів — 2:0, Чорноморець-2 — Азовець — 4:0, Таврія — Дружба — 0:0, Артанія — Металург (Керч) — 1:0, Меліоратор — Титан — 1:1.

***

На Кіпрі триває чемпіонат світу з міні-футболу серед студентів. Успішно його розпочала збірна України, яка по черзі переграла команди Алжиру — 12:1, Кіпру — 10:3 та Бразилії — 6:3, і стала переможцем у групі А. Змагання тривають.

Арбітражний суд м. Києва (252030, м. Київ-30, вул. Б.Хмельницького, 44в) порушив справу № 15/125 про визнання банкрутом кооперативу «Гейзер» (юридична адреса: м.Київ, вул. Регинераторна, 4, р/рахунок 700161411-461604 в АБ «Інко», МФО 300261).

Претензії можливих кредиторів і заяви санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбітражний суд м.Києва (252030, м. Київ-30, вул. Б.Хмельницького, 44в) порушив справу № 15/127 про визнання банкрутом ЛТД «Київспецпром» (юридична адреса: 252093, м. Київ-93, вул. Поліська, 3/7, р/рахунок 467346 в Перкомбанку, МФО 321712).

Претензії можливих кредиторів і заяви санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбітражний суд м. Києва (252030, м. Київ-30, вул. Б.Хмельницького, 44в) порушив справу № 15/124 про визнання банкрутом ЛТД «Кілікія» (юридична адреса: м. Київ-93, вул. Бориспільська, 73, в/ч А-0297, р/рахунок 700161521 в Київській філії АБ «Відродження», МФО 300238).

Претензії можливих кредиторів і заяви санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбитражным судом Донецкой области возбуждено дело № 59/5—23 от 23.06.94 г. о банкротстве кооператива «Такси» (юридический адрес 340016, г. Донецк, ул. Кирова, 56). Банковские реквизиты: р/с № 461897 в Спецукрсоцбанке г. Донецка, МФО 334657.

Арбитражный суд принимает заявления кредиторов и возможных санаторов в течение месяца со дня публикации по адресу: 340105, г. Донецк, бульвар Пушкина, 34.

Арбітражний суд м. Києва (252030, м. Київ-30, вул. Б. Хмельницького, 44-в) порушив справу № 13/151 про визнання банкрутом МП «Гранд-Вікторія» (юридична адреса: 252167, м. Київ, вул. Флоренції, 12-б, кв. 89, р/рахунок 146823 в Київській філії Укрінбанку, МФО 300250).

Претензії можливих кредиторів і заяви санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбітражний суд Хмельницької області (м. Хмельницький, майдан Незалежності, 1) порушив справу № 16-Б про банкрутство МПП «Райдуга», юридична адреса: м. Городок Хмельницької області, вул. Енгельса, 15, кв. 4., рахунок № 468748 у Хмельницькій філії Укрінбанку.

Арбітражний суд м. Києва (252030, м. Київ-30, вул. Б.Хмельницького, 44в) порушив справу № 15/123 про визнання банкрутом ЛТД «Ісса» (юридична адреса: м. Київ, вул. М.Раскової, 4, р/рахунок 1467509 в Ленінградському відділенні Промінвестбанку України м. Києва, МФО 322108).

Претензії можливих кредиторів і заяви санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбитражным судом Донецкой области возбуждено дело № 82/5—23 по заявлению кредитора — Государственной налоговой инспекции по Ленинскому району г. Донецка — о признании банкротом кооператива «Реммонтажстрой», находящегося по адресу: г. Донецк-102, ул. Стадионная, дом 14/46, расчетный счет 461209 в «ЮВЭСбанке» МФО 334680 и расчетный счет № 6461590 Донецкого отделения АК «Спецукрсоцбанка».

Кредиторам и возможным санаторам направлять заявления с имущественными требованиями к должнику в месячный срок с момента публикации этого объявления по адресу: 340105, г. Донецк, бульвар Пушкина, 34, Арбитражному суду Донецкой области.

УКРАИНСКИЙ КРЕДИТНЫЙ БАНК

ИНТЕРЕСНОЕ ПРЕДЛОЖЕНИЕ ДЛЯ ВСЕХ!

УКРАИНСКИЙ КРЕДИТНЫЙ БАНК ПРЕДСТАВЛЯЕТ НОВЫЙ ДЛЯ ОТЕЧЕСТВЕННОГО ФИНАНСОВОГО РЫНКА ПРОДУКТ - ДОРОЖНЫЕ ЧЕКИ THOMAS COOK!

ТЕЛ.: 044/441-98-89, 044/441-93-97, ФАКС 044/274-30-27

ЕСЛИ ВЫ ВЫЕЗЖАЕТЕ ЗА РУБЕЖ ПО СЛУЖЕБНЫМ ДЕЛАМ ИЛИ НА ОТДЫХ, НАИЛУЧШАЯ ГАРАНТИЯ ТОГО, ЧТО ВАШИ ДЕНЬГИ БУДУТ В СОХРАННОСТИ - **ЭТО THOMAS COOK TRAVELLERS CHEQUES.**
ВЫ ВСЕГДА МОЖЕТЕ КУПИТЬ ДОРОЖНЫЕ ЧЕКИ В НАШЕМ БАНКЕ, ДАЖЕ ЕСЛИ ВЫ НЕ ЯВЛЯЕТЕСЬ НАШИМ КЛИЕНТОМ, И ЗАТЕМ ПО НЕОБХОДИМОСТИ ИСПОЛЬЗОВАТЬ ИХ КАК НАЛИЧНЫЕ ИЛИ ОБМЕННУЮ ВАЛЮТУ.
ЧЕКИ ОЧЕНЬ ЛЕГКО ОБМЕНЯТЬ НА ВАЛЮТУ ТОЙ СТРАНЫ, КУДА ВЫ ОТПРАВЛЯЕТЕСЬ В МЕСТНОМ БАНКЕ ИЛИ ОБМЕННОМ ПУНКТЕ. К ТОМУ ЖЕ В БОЛЬШИНСТВЕ СТРАН ВЫ МОЖЕТЕ ИСПОЛЬЗОВАТЬ ВАШИ ДОРОЖНЫЕ ЧЕКИ, КАК НАЛИЧНЫЕ - В МАГАЗИНАХ, РЕСТОРАНАХ И ОТЕЛЯХ.
ПРИ УТЕРЕ ЧЕКОВ МЕЖДУНАРОДНАЯ СЛУЖБА ФИНАНСОВОГО ВОЗМЕЩЕНИЯ ЗАМЕНИТ ВАМ ИХ ЕЩЕ ВО ВРЕМЯ ВАШЕЙ ПОЕЗДКИ И ТАКИМ ОБРАЗОМ ВАШЕ НАСТРОЕНИЕ НЕ БУДЕТ ИСПОРЧЕНО.

ЗАЙДИТЕ И ПОБЕСЕДУЙТЕ С НАМИ **О ДОРОЖНЫХ ЧЕКАХ THOMAS COOK.**

ВАЛЮТНОЕ УПРАВЛЕНИЕ УКРАИНСКОГО КРЕДИТНОГО БАНКА ПРИГЛАШАЕТ ВАС ЕЖЕДНЕВНО, КРОМЕ ВЫХОДНЫХ, С 14.00 ДО 17.00, ПО АДРЕСУ: КИЕВ, 252056, ПР. ПОБЕДЫ, 37.

Thomas Cook
Travellers Cheques

Легко, как на ксероксе, производительно, как в типографии!

РИЗОГРАФ—

современная офисная множительная техника.

- *высокая производительность и надежность*
- *скорость печати — до 130 копий в минуту*
- *низкая себестоимость копии*
- *неприхотливость к бумаге (46-210 г/кв.м)*
- *компьютерный интерфейс*
- *отличное качество — 400 точек/дюйм*
- *многоцветная печать — 10 цветов*
- *формат А6-А3*
- *низкий расход энергии - 300-350 вт*
- *абсолютная экологическая чистота*
- *удивительная простота обслуживания*

Наши партнеры в Украине:

Киев (044)
224-66-08
244-58-62
417-55-66
Харьков (0572)
40-87-39
40-56-19
Днепропетровск (0562)
67-90-68
Запорожье (061.2)
34-85-27
Львов (03...
74-30-27
Червоноград (03249)
2-03-52
Полтава
(0532) 18-31-81
(05322) 2-30-99
Одесса (0482)
63-74-55
Кировоград (0522)
22-64-11
Ивано-Франковск (03422)
4-41-02
Симферополь (0652)
25-51-38
Донецк (0622)
35-87-83
Луганск (0642)
51-85-19
Дружковка (06267)
4-46-14
Винница (0432)
27-11-50
Николаев (0512)
35-00-13
Херсон (0552)
51-18-46
Ужгород (03122)
3-32-87

Представитель RISO (Deutschland) GmbH:
г. Киев, ул. Мельникова, 36/1
Тел./факс: (044) 211-45-64

ДЕРЖАВНА ТЕЛЕРАДІОМОВНА КОМПАНІЯ УКРАЇНИ

агентство
"ТЕЛЕРАДІОРЕКЛАМА"

ТЕЛЕ *ПРОПОНУЄ В ЕФІРІ*

Щоденні рекламно-інформаційні блоки, тематичні передачі "Перспектива" та "Презентація" (зустрічі з діловими людьми, виставки, аукціони, телеігри, конкурси, шоу, лотереї тощо)

ВИГОТОВЛЯЄ

відеокліпи, відеофільми, споти, сюжети

РАДІО *ПРОПОНУЄ В ЕФІРІ*

Щоденні рекламно-інформаційні випуски (репортажі, інтерв'ю, коментарі, огляди, оголошення тощо)

ВИГОТОВЛЯЄ

магнітофільми та іншу аудіопродукцію

РОЗМІЩУЄ

вашу рекламу у найпопулярніших передачах Українського телебачення і радіо.
Ми готові укласти з вами угоду на довгострокове співробітництво.
Ми будемо раді, якщо своєю рекламою допоможемо вам у розв'язанні ваших проблем!

Наша адреса: 252033, Київ-33, вул.Володимирська, 69-А.
Тел. (044) 224-46-43; 220-91-29

ИНФОРМАЦИЯ О ВТОРОЙ ЭМИССИИ АКЦИЙ АКЦИОНЕРНОГО ОБЩЕСТВА СТРАХОВОЙ КОМПАНИИ «САТУРН»

1. Характеристика эмитента

Фирменное название — «Акционерное общество страховая компания «Сатурн» («Компания»).

Юридический адрес: 310023, г.Харьков, ул. Сумская, 128-а.

«Компания» основана как Акционерное общество открытого типа 4 декабря 1992 года и зарегистрирована 28 декабря 1992 г. в Киевском РИК г.Харькова.

Предметом деятельности «Компании» является оказание всех видов страховых услуг физическим и юридическим лицам Украины и других государств (лицензия на право заниматься страховой деятельностью № 238/220 от 1 февраля 1994г.)

Размер уставного фонда на дату принятия решения о выпуске акций — 300 000 000 (триста миллионов) карбованцев. Высшим органом является общее собрание акционеров.

2. Данные об эмиссии ценных бумаг

Собранием акционеров (протокол № 12 от 30.03.94г.) принято решение об увеличении уставного фонда и втором выпуске акций.

Выпускается 100 000 (сто тысяч) простых именных акций номиналом 100 000 карбованцев на общую сумму 10 000 000 000 (десять миллиардов) карбованцев.

Пакет из 3 акций дает право акционеру на один голос на общем собрании акционеров.

Продажу акций «Компания» проводит самостоятельно и через свои структурные подразделения (филиалы). Акции распространяются как среди физических, так и юридических лиц в сроки с 15 сентября по 15 марта 1995 г. за наличный и безналичный расчет.

Выплаты дивидендов производятся за счет прибыли один раз в год не позднее 30 дней после принятия решения о выплате дивидендов общим собранием акционеров.

3. Факторы риска

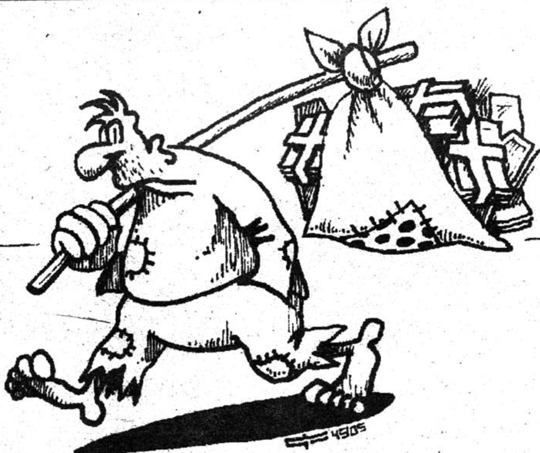
Факторы риска, которые могут повлиять на деятельность «Компании»:

непредсказуемость финансовой политики правительства Украины;

изменения в законадательстве о деятельности страховых компаний;

изменения в налоговой политике.

Жарт номера

Гонки на випередження: ціни втікають від зарплати.

Тарас ЛЕХМАН.

Спортивні пристрасті

МАЙКА ПЕЛЕ

Був у гостині в Станіслава. Він цікавий чоловік і з ним можна поговорити з усією щирістю... про футбол.

— Знаєш, Миколо, я тобі нині розкрию секрет. Є в мене одна унікальна річ, — сказав таємниче Стас і показав оранжеву майку під номером «10».

— Що це за майка?

— Ніколи не вгадаєш. Це — майка самого Пеле.

— Та йди ти, так я й повірив.

— Я колись брехав тобі?

— Відколи в тебе Пеле став другом? Ти де з ним був?

— У Москві, десь років тридцять тому, коли збірна Бразилії грала зі збірною ще того Союзу. Я тоді саме у відрядженні був. Після гри підійшов до Пеле, пригостив його салом і попросив майку. Сало й самогон йому сподобалися, і він подарував мені свою майку. А що такого?

— Не вмієш ти брехати, Стасю. Щось би краще придумав.

— Ну, добре; я тобі скажу по секрету, тепер вже можна. Я цю майку вкрав у роздягальні бразильців.

— О, це більш правдоподібно, бо красти ми навчилися добре.

Але й тут він брехав, бо насправді майку поцупив недавно в десятого номера нашої сільської команди «Сівалка» Олега Пелехатого, на прізвисько Пеле.

Потім Стас показав мені ще й м'яча, яким Блохін забив гол у ворота «Баварії», шнурки з бутсів Степана Чопея, в яких він упав у штрафному майданчику «Кайрата», труси Гулліта, надіслані ним бандероллю, свисток Мирослава Ступара, мікрофон Озерова. А ще рукавиці, праву — Яшина, ліву — Рудакова, та поздоровчу листівку від Авеланжа на день народження несусвітнього брехуна Станіслава Бульби на прізвисько Буряк, бо він дуже любить футбол. Так любить, що на весільній фотографії в нього замість жінки... Валерій Лобановський!

Василь БАБІЙ.
Івано-Франківська область.

Переклад Оксани ГАНЗІЙЧУК.

КУДИ ДІТИ?

Судять цигана за те, що він вкрав свиню.

— Що вас побудило до крадіжки? — запитує суддя.

— Мене ніхто не будив, я сам прокинувся, — відповідає циган.

— Розкажіть, як то було?

— Та як було. Заліз я у хлів. Як ото суддя сидить, так свиня лежала. А як засідателі, то біля неї поросята були. З одного боку, як ото сидить прокурор, то собака гавкав. З другого боку, як адвокат, то півень співав...

— Досить, — каже суддя. — Слово надається прокуророві.

Виступає прокурор, а циган думає: «Прокурор усе так знає, ніби зі мною разом крав».

Затим надали слово адвокатові. Той виступає, а циган чухає потилицю і сам собі: «Крав я чи, може, й не крав?»

Суд пішов до кімнати для нарад. Тоді вийшов і оголосив вирок, яким виправдав цигана.

— Вам зрозуміло? — запитує суддя цигана.

— Угу! Але куди ж мені діти свиню, яку вкрав?

Андрій КИТАЇВ.
Івано-Франківська область.

Побутове

Чарівна усмішка

Після тримісячної перерви, коли за сімейними обставинами була змушена звільнитися з попередньої роботи, пішла влаштовуватися знову. Тепер усі прагнуть у комерційних структурах працювати. Там ніби й платять більше, і порядки кращі.

А тут саме недалеко від дому, в якому мешкаю, комерційний продовольчий магазин відкрили. Гарний магазин. Із занедбаного помешкання затишну торговельну точку влаштували.

Заходжу, ото, до господаря магазину й пропоную свої послуги. Мовляв, і досвід маю, і в руках швидка, в рахунках не помиляюся і знаннями Бог не скривдив.

— А усміхатися ви вмієте? — питає. — У нас правило: ні досвід, ні освіта не відіграють такої ролі, як чарівна усмішка. Отож покажіть, як це у вас виходитиме?

«Дивак якийсь, — подумала, — усмішка йому потрібна». Але що вдієш: назвався грибом — лізь у кіш, прийшов найматися — виконуй, що велять.

— Не пробувала, — кажу, — але треба, буду усміхатися. Дивіться.

І вишкірила зуби.

— Не зовсім природно, — каже він, — але спробувати можна. Нам саме продавець у м'ясний відділ потрібний. Виходьте завтра на роботу і не забувайте кожному покупцеві усміхатися. Що чарівніша буде усмішка, тим краще. Тоді він ніколи вас не обминатиме.

Ось і завтра настало. У магазині все влаштовано якось незвично. Халат дали білий-білесенький, ще й з блакитною оздобою. М'ясо заздалегідь приготовлене на будь-який смак. Кусні розкладено на прилавку на чистих білих аркушах паперу, різні за вагою. Від кількасот грамів до кількох кілограмів. Приходь, вибирай, яке до вподоби. А мій обов'язок — усміхнутися покупцеві, зважити і, отримавши гроші, подякувати за покупку й запросити заходити ще. Увесь цей процес проходить тихо, спокійно, жодних скандалів, суперечок. Нудно.

День працюю — нічого, другий — також, на третій трохи звикати почала. Шкірю до покупців зуби і виконую все, що вимагають.

Не знаю, скільки це тривало б, якби п'ятого дня не прийшла купувати противна така баба. Поплямкала губами біля м'яса, оглянула, поперевертала на всі боки спеціальною виделкою майже всі шматки і показала мені, який їй зважити. Поклала його на вагу — лічильник вартість показує. Аж тут вона хапає мене за руку і каже: «Не треба — це ж свинина, а в моєму віці їсти свинину шкідливо. Ось цей зважте», — і показує на шматок телятини. Зважила їй, вартість назвала. Подлубалася вона у своїй брудній ганчірці, в яких купоно-карбованці були,і руками розводить. Більше як тисячу не вистачає. Поклала я назад, а в самої злість наростає. Показала баба на менший кусок, зважила, але і цей їй не підходить. Кісточка в м'ясі не сподобалася. На четвертий показує. І тут мене прорвало:

— Ти, кажу, — стара карго, довго мені голову морочитимеш? І один шматок їй не підходить, і другий, і третій. Совість треба мати, а не нервувати працівників комерційної торгівлі. А я ще чарівну усмішку маю показувати такій потворі.

І... осіклася. В кутку торговельного залу стояв, спостерігаючи, сам господар. Підходить до мене й спокійно каже:

— По-перше, негайно просіть пробачення в ображеної вами жінки, а по-друге, негайно здайте виручку, зніміть халат, отримайте, що за ці дні вам належить, і йдіть собі з Богом на всі чотири боки. З такими працівниками в трубу вилетиш.

І пішов до свого кабінету, лишивши мене ні в сих, ні в тих. Оговталася я і від злості мало не лусну. Бачили ми таких! Подумаєш, налякав! Я тринадцять років у державній торгівлі працювала і жодного зауваження не мала. Навпаки. Премії за культурне обслуговування покупців до Дня працівників торгівлі отримувала. Почесною грамотою нагороджена. А він... Чхати я хотіла на приватизацію і комерціалізацію, разом узятих. Хай горять вони синім полум'ям!

Повернулася назад до держторгівлі. Там хоч умови праці нормальні. Та й покупці не вередливі — беруть усе підряд. А допечуть, то й вилаяти можна. І зуби шкірити ні до кого не потрібно.

Феодосій ЛУЗАН.

Приватизовані думки

- Чого заслуговує товар, який рекламують?
- Простіше бути королем в колоді тіньової економіки, ніж пішаком в ринковій.
- Привид бродить по країнах СНД, привид приватизації.
- Землю селянам, продукцію села — спекулянтам.
- Батьківщина повинна знати героїв своєї тіньової економіки.
- — Я герой, і ти — герой, — сказав першому другий мікрофон.
- — Хочу бути власником, — сказала мавпа, залізаючи на пальму.
- Якщо немає кому продати — це ще не біда, біда коли немає в кого купити.
- Не цікавляться вашим рахунком, значить поважають.
- Чим більше у вас грошей, тим менше цікавляться їхнім походженням.

Володимир ПОЛІЩУК.
Кіровоград.

Почуте мимохідь

Язик є...

Мати повчає сина: — Ніколи не тягнися, синку, за їжею через увесь стіл. Якщо щось треба — хіба в тебе нема язика?

— Є, але руки довші!..

Не скаже

— Олю, твоя матуся вдома?

— Вдома, тільки у неї в гостях дядя Гриша.

— Піди скажи їй, що я прийшов.

— Нізащо! Ідіть самі, коли хочете, щоб вас поставили в куток.

Навіщо живемо?

— Тату, чи правильно сказав учитель, що ми живемо на світі для того, щоб допомагати іншим? — запитує першокласник Павлик.

— Цілком правильно!

— А для чого тоді живуть інші?

Нісенітниця

Шестирічний Панасик звертається до тітки:

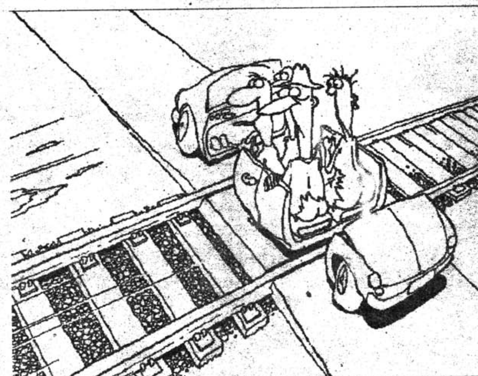
— Тітко Докіє, чому у вас нема дітей?

— Тому що мені їх не приніс лелека.

— Якщо ви вірите в цю нісенітницю, то у вас не буде дітей до самої смерті...

Надіслав Михайло БІЛОКРИНИЦЬКИЙ
Київська обл.

Усміхніться

Мал. Володимира ХОРОШЕНКА.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о.заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 391035.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311182.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».